JURNALUL® S.F.

Nr.1 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 45 lei

Philip K. Dick
– Jocul de-a războiul

Isaac Asimov
– Procedeul Holmes Ginscart

Mihail Grămescu
– Molia

George Anania &
Romulus Bărbulescu
– Pledoarie pentru „noul val“

Florin Munteanu
Sarmisegetusa – o poartă către zei?

Primul săptămînal de cultură ştiinţifico-fantastică din România

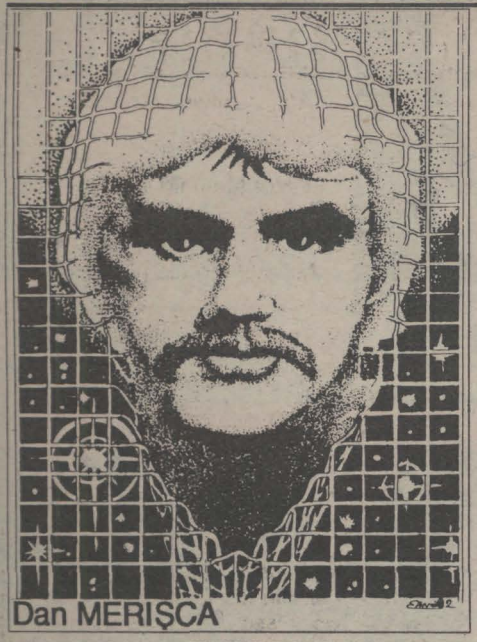

Dan MERIŞCA

ROMCON '92

❑ Editura - „Nemira" (Bucureşti)

❑ Premiul pentru cel mai bun scriitor al anului - George Anania şi Romulus Bărbulescu

❑ Premiul pentru cel mai bun artist plastic al anului - Ionuţ Bănuţă („Geneze" - Buzău & „String" -Bucureşti)

❑ Premiul pentru cea mai bună revistă - „Nautilus" (Bucureşti)

❑ Premiul pentru cel mai reuşit fanzin - „Brain" (Braşov), „Nova 5.5" (Galaţi)

❑ Premiul pentru animator - promotor - Sorin Repanovici (cenaclul „Atlantis" - Cernavodă)

❑ Premiul de încurajare - Cotizo Draia (cenaclul „H. G. Wells" - Timişoara)

❑ Premiul pentru cea mai bună emisiune science-fiction - „Ştiinţă şi imaginaţie" şi „Exploratorii lumii de mîine"

Premii

ROMÂNIA 2100

❑ Premiul I - „Goblen de toamnă lucrat în timpul verii" - Pasăre Despina (Turnu Severin)

❑ Premiul al II-lea - „Colecţia de cactuşi" - Cristian Biru (Galaţi)

❑ Premiul al III-lea - „Contact" - Mihai Fătu (Buftea)

❑ Menţiune - Radu Horoga (Iaşi)

❑ Premiul M. Ionescu a fost acordat de revista „Ştiinţă şi Tehnică" editurii „Multistar" (Piatra Neamţ)

În scurta lui viaţă, Dan Merişca (n. 9.03.1957, Tîrgu Frumos, Iaşi; m. 21.11.1991, Iaşi), cetăţean al Galaxiei noastre, a făcut cîteva lucruri foarte greu, dacă nu imposibil, de sintetizat.

Dan Merişca

Despre Dan Merişca s-ar putea povesti la infinit şi povestirea ar avea conţinut. O carte despre omul Dan Merişca (aflată în acest moment în „chinurile facerii") va aduce aspecte noi. Am constatat că Dan este perceput destul de diferit de o armată de adolescenţi şi de colaboratori de marcă; şi chiar cei de un sînge sau de un spirit cu Dan nu se pot lăuda cu o imagine despre el totalmente consistentă. Ne vom opri asupra unui singur aspect. **Evanghelia după Ioan**, 6, istoriseşte cum Isus a hrănit cinci mii de oameni cu cinci pîini şi doi peşti. Pentru mulţi dintre noi, Dan a apărut în postura unei pîini a lui Dumnezeu: tot dăruia celorlalţi şi nu se mai termina. Şi iarăşi mulţi dintre noi au avut sentimentul că l-au posedat în întregime doar ei înşişi.

Dan avea o mare capacitate de dăruire spontană. Văzînd mulţimea figurilor străine de la înmormîntare, văzînd expresia acelor chipuri, îţi dădeai seama, că durerea sau fericirea spontană este provocată, în primul rînd, de dăruirea spontană. Dan se făcea tot timpul subiectul ironiilor noastre, tîrînd după el nişte genţi imense. Cînd plecam la Convenţiile Naţionale de Anticipaţie, noroc cu trenul, pentru că, altfel, ne-ar mai fi trebuit un camion ca să care bagajele lui Dan. Pînă la urmă, după toate poantele, luam de la el mîncare, texte, grafică, îi foloseam fierul de călcat, ori satîrul.

Prea tîrziu am înţeles că el nu strîngea ca un hîrciog, să îngroape în pîntece sau în cotloane ascunse - strîngea mereu ca să facă o redistribuire a bucuriilor, să dăruiască celorlalţi, să repună totul în circulaţie. Poate asta făcea să se deblocheze informaţia înţepenită undeva în sistem; asta mărea dimensiunile comunicării între cei din jurul lui, asta arunca în aer barierele dintre noi.

Pentru că am văzut în jurul lui oameni incompatibili, aflaţi într-un conflict permanent în alte situaţii şi între care Dan stabilea un plan de comunicare - poate fragil, totuşi... În limbaj bioenergetic asta se cheamă „om care creează legături". Nu-i nici o legătură imediată cu „darul" material - în spirit, ne apropiem de har, de acea substanţă divină care ne este dată spre a o dărui. Dan îşi făcea tot timpul provizii de bunătate ca să aibă cui dărui o bucată de pîine, o idee iluminată, o vorbă bună. Împrumuta cărţi şi bani; cărţi multe şi sume, adesea, mari. După trecerea lui din lumea asta, mulţi ne-am trezit datori faţă de el (cu sute, cu mii de lei, dacă nu chiar cu zeci de mii).

Graficienii, dansatorii de **break**, amatorii de video, cei de pe spaţiul ştiinţelor de frontieră sau al cunoaşterii iniţiatice vor spune alte lucruri, dar detectezi în toate acestea un **pattern** spiritual. Cu dotarea lui superbă, cu formidabila lui capacitate de adaptare, inclusiv la natura spiritului uman, Dan era în stare să surprindă, din afară, un sens în ceea ce faci şi să găsească un cod care să te pună în mişcare, să te programeze, să dea limpezime şi finalitate propriilor acţiuni, ca să poţi spune, în sfîrşit: „ah, ăsta sînt eu!"

Primul adevăr: mulţi oameni aşteaptă de la ceilalţi ca să le dea ceva de făcut. Nu cer în schimb decît existenţa unui sens. Uneori, chiar mai puţin: a unei iluzii a sensului în ceea ce fac. Am închis paranteza (chiar fără s-o fi deschis).

La un moment dat, este nevoie de cineva care să-ţi plimbe mîna un pic, înainte de a te semna chiar tu. Dan avea trăsăturile unui **imprimator**: lucra cu arhetipuri şi imprimate formale prin care pătrundea în individualitatea celorlalţi. Nimerea aproape totdeauna un element „de semnătură". Un coleg de dialog iniţiatic îi dăruieşte o carte cu dedicaţia: „lui 9-Dan..." (şi apoi cîteva cuvinte de admiraţie).

Pe o hartă spirituală a laşului, Casa de Cultură a Studenţilor este Ajna chakra. Al doilea adevăr: oraşul este o fiinţă vie, respiră, are umori şi hormoni, poate chiar reprezentare informaţională. Centrele lui energetice sînt vitale.

Şi DAN este tot acolo!

George CEAUŞU
Lucian MERIŞCA

Propuneri pentru EUROCON '93

❑ Cel mai important scriitor - Horia Aramă

❑ Cel mai bun artist plastic - Marina Nicolaev Ungureanu

❑ Cea mai bună revistă - „Anticipaţia"

❑ Cea mai bună editură - „Nemira"

❑ Show - „Ştiinţă şi imaginaţie"

❑ Premiul de încurajare - Alexandru Ungureanu

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURA ŞI ARTĂ

Colegiul de redacţie:
Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*, Marius ALECU, Ionuţ BĂNUŢĂ, Cristian BIRU, George CEAUŞU, Dorin DAVIDEANU, Cotizo DRAIA, Nicu GECSE, Mihai GRĂMESCU, Mircea Liviu GOGA, Adrian IONESCU, Dănuţ IVĂNESCU, Mircea NAIDIN, Laurenţiu NISTORESCU, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Florin URSU *(Redactori)*

Adresa redacţiei:
Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti
tel. 3.12.99.45 / 3.12.71.35; fax. 3.12.99.44

Festivalul „QUASAR"

Premiul I: „Noi cei cu ochii arşi" - Mihai Hăulică (Iaşi)
Premiul II: „În cercul strîmt al nopţii" - Lucia Keserü (Cluj)
Premiul III: „Indezirabilul" - Dănuţ Ivănescu (Ploieşti)
Menţiune: „Oglinzi" - Pompilian Tofilescu (Craiova)
Premiul pentru grafică (alb-negru) - Ionuţ Bănuţă (Buzău),
- Tiberiu Gavrilaş (Iaşi)
Premiul pentru grafică (color) - Dorel Găină
Menţiune pentru ceramică - Florin Ionescu
Menţiune pentru caricatură - Ovidiu Parcu
Premiul pentru muzică electronică - Gabriela Chifor (Iaşi)

Festivalul „HELION"

Premiul I: „Dincolo de secetă" - Adrian Ionescu (Bacău)
Premiul II: „Parlez-vous français?" - Andreea Grosnuk (Timişoara)
Premiul III: „Iluzia" - Victor Martin (Craiova)
Menţiuni - Virgil Pop (Lugoj)
- Mihai V. Stoica (Cluj)
Premii speciale (pentru organizatori) - Costel Baboş (Timişoara)
din partea cenaclului „Signum" - Cornel Secu (Timişoara)

Calendarul lunii

Decembrie

● Polonia (3-6 dec.) Nordcon - conferinţa anuală de la Jastrzebia Gora (Dealul Şoimului - un sat de vacanţă lîngă Gdansk). Gazdele anunţă mese rotunde, filme şi o taxă sub 84 $ pentru localnici şi / sau est-europeni.

● Cehia (4-6 dec.) Dragon - conferinţa anuală S.F. de la Brno. Din program: expoziţie de carte şi artă S.F., conferinţe, dezbateri.

(Costel FILIP)

România în lumea S.F.

● Numărul 38 (oct. '92) al apreciatei reviste olandeze „Shards of babel" oferă cititorilor săi (în engleză) un noian de subiecte S.F. româneşti: ●pag. 3 - „Un tărîm fără de umbre al S.F-ului românesc - Sublimul" cronică la antologia Cornel Robu „timpul este umbra noastră". Semnatar al articolului: N. GEORGE.

● PAG. 4 - „ATLANTYRON - tabăra românească de creaţie S.F." - un reportaj de „lup de Dunăre" al Bridgetei Wilkinseon (Anglia)

● Pag. 7 - rubrica de informaţii „Contururi" înştiinţează despre „zilele HELION '92 " de la casa Universitarilor din Timişoara.

● Cei ce doresc să participe la viitoarea ediţie a „EuroCon"-ului, cel de pe insula Jersey - Marea Britanie, 1993, vor trebui să depună, pînă la data de 30 decembrie a.c., în contul „ProConSF", suma minimă de 50.000 lei, necesari pentru transportul fiecărui participant, binenţeles, la plecare fiecare fan român va trebui să arate că posedă sumele necesare în valută.

Apariţii de carte S.F....

● Spania '91: „La dama de plata" (Doamna de argint) de Angel Torres Quesada
● Franţa '91: „Etoiles mortes" 2 vol. (Stele moarte) de Jean-Claude Dunyach
● Norvegia '91:„Kalis sang" (Cîntare lui Kali) de Ingar Knudsen
● Belgia '91: „Verhalen van Het Heggeland" (Povestiri din ţara ambiguă) de Geert van Istedael
● Italia '91: „Luna di fuoco" (Luna de foc) de Virginio Marafante
● SUA '91: „King of Morning, Queen of Day" de Ian McDonald. (Rege al dimineţii, regină a zilei)

● **Cenaclul Science Fiction „Brain"**, din cadrul Casei de Cultură a Studenţilor- Braşov a organizat în data de 12 decembrie 1992 un Concurs Naţional de proză S.F. Din juriu fac parte domnii Ştefan Ghidoveanu, Mihai-Dan Pavelescu şi un reprezentant al Clubului „Brain".

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Şos. Bucureşti-Ploieşti nr. 25-27, Sector 1, Telefon: 6.79.45.40, Bucureşti-România
Reclamă, publicitate:
Titus Guvir – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Ileana ANDREESCU, Antonela IVAN, Marian BORCA, Dan GROZA
Sorin PÎNZARU, Ovidiu RISTEA
Corectură:
Neguţa SEGĂRCEANU, Corina ROMAN, Helen TUDOR
Montaj offset:
Daniela ŢOŢAN, Daniela VARKOLA
Difuzare:
Dorin TOMPOŞ
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCĂ

Atenţie !

Textele trimise redacţiei trebuie dactilografiate la două rînduri; 65 semne pe rînd. Manuscrisele nepublicate nu se restituie. Pentru un eventual dialog, anexaţi un plic cu timbru. Editurile ce doresc să le fie prezentate romanele SF sînt rugate să le trimită pe adresa redacţiei. Aşteptăm părerile dumneavoastră, referitoare la textele propuse.

Atenţie! Revista noastră acordă o atenţie deosebită tinerilor scriitori. Aşteptăm materiale pentru rubrica DEBUT.

Mulţumim pentru sprijinul acordat cenaclurilor „Brain" (Braşov), „Geneze" (Buzău), „Quasar" (Iaşi), „Sigma" (Piatra Neamţ), „Signum" (Bucureşti).

S.F. NEWS:

● Este în curs de organizare ramura românească a *World SF* - organizaţie internaţională a SF-iştilor profesionişti. Preşedintele World SF este Sam Lundwall. De organizarea ramurii româneşti se ocupă un comitet format din Ion Hobana, preşedinte, Mihai Grămescu, secretar şi Emil Bărbulescu, trezorier.

Vom reveni cu amănunte într-unul din numerele viitoare.

● Marţi 10.11.1992, după amiaza, la Bacău, în condiţii încă necunoscute pentru noi, *Ovidiu Bufnilă* a participat la lansarea primului său volum *Jazzonia*, publicat de editura băcăuană Plumb.Cei care doresc să achiziţioneze cartea (200 pagini, 160 lei) îi pot scrie autorului pe adresa *Aleea Armoniei 4, ap. 8, Bacău, cod 5500.*

● A apărut *CRON* nr. 15, infozin al Asociaţiei Creatorilor de SF din Cralova, preşedinte Aurel Cărăşel. Din sumar: informaţii din ţară şi străinătate, dicţionar de autori SF, consemnarea unei discuţii foarte interesante cu Daniel Walther - Franţa; premiile taberei de creaţie Atlantycron '92.

● *Mihai Grămescu* are o jumătate de oră de emisie pentru SF, la Radio Nova (Bucureşti).

● *Lucian Merişca* în calitate de redactor la Radio Iaşi aşteaptă colaboratori pentru emisiunile „Meridiane culturale" (cultură universală şi călătorii - recenzii, portrete de autori SF). Anunţă totodată că există o emisiune Quasar SF la Televiziunea Iaşi. Îl puteţi contacta la telefoanele 098/159521 sau 098/153043.

● *Experiment* - Prima clasă SF - 1992

Anul acesta, în vacanţă - 17 iulie -17 septembrie - cenaclul „Sapiens" (Bucureşti) a lansat un experiment intitulat „Şcoala Brîncoveanu", în sponsorizarea casei de vestimentaţie pentru copii „Dana Ardeleа" cu o colecţie de 117 piese. La Muzeul Satului au fost găzduiţi pentru repertoriul clasei, cuprinzînd: radiestezie, bioenergie, sculptură monumentală, artă plastică, gimnastică, tenis şi religie.

● *Salonul Internaţional* de bandă desenată, a avut loc în perioada 4-6 decembrie a.c. la Timişoara. Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

● *Librari specializaţi în S.F.*

Adrian Muscă - Timişoara - telefon 096/159648

Viorel Nicolau - Piatra Neamţ - telefon 093/619927

Laura Teodorescu - Cernavodă - telefon 091/238065

Cei interesaţi pot găsi cele mai noi publicaţii S.F..

Adrian BÎSCĂ

Pentru a fi alesul

Memoriei lui Doru Davidovici

Albatrosul zăcea la picioarele tale, ucis. Cu fiecare pasăre ucisă mă apropiam de esența zborului. Acest mit trebuia să înceteze. Pentru ca noi să putem zbura, păsările trebuiau să moară. **Și eu am fost alesul**! Am făcut altar din picioarele tale fără să-ți privesc fața (fără să te mai întreb dacă accepți sau nu). Arcul sfînt a fost adus de departe, de acolo de unde apele se adună într-un singur punct. Mai ucid o pasăre și cel ce mă ajută ți-o pune la picioare. Indiferentă la suferința ei, îi privește ultima zbatere. Trebuie să ucid esența zborului, ca o idee fixă mă urmărește acest gînd. E poate un blestem. Ce-o fi gîndind pasărea în timpul căderii? Căderea absolută? Aș vrea să stau la picioarele tale, o, pasăre rănită! Să mă ucizi cu o simplă apăsare de picior.

- Hei, Ad, mai avem multe?

- Cred c-au mai rămas cîteva! Să le căutăm!

Urcușul spre cel mai înalt pisc mi s-a părut ușor. Indiferent, am strivit o floare de colț în timp ce prietenul meu o privea cu extaz. Am rîs, probabil fals, pentru că acesta m-a privit contrariat. Deși nu era cazul, am zis cîteva cuvinte:

- Nu s-a întîmplat nimic, să mergem!

A dat din umeri nedumerit și am pornit. A cîta oară în acest timp! Am trecut cîteva punți care se legănau amenințătoare, dar, care totuși nu s-au rupt. La început am fost mîndru; eu eram alesul. Apoi am început să mă plictisesc. Întindeam arcul cu un gest mecanic și săgeata nu-și greșea ținta niciodată. A greșit-o totuși de două ori. Dar păsările, deși săgeata nu le-a atins, s-au lovit de stînci înnebunite de spaimă. Atunci am simțit o mare satisfacție. Satisfacția de a cîștiga fără să învingă.

- Mai urcăm? Nu cred să mai fie ceva!

Dintr-o scobitură a stîncii a ieșit o mică pasăre care s-a înălțat. Am rămas uluit privind-o. Penajul strălucitor mi-a tăiat răsuflarea și am luat o nefirească poziție de drepți, uitîndu-mă după ea. M-a trezit un glas rece, lucid pe care parcă nu-l recunoșteam a fi al prietenului meu.

- Ce faci, nu tragi?

Am întins mecanic arcul și săgeata a pornit. Cu fiecare clipă cu care se apropia de pasăre aș fi vrut s-o opresc strigînd: „Sînt totuși om". O scurtă zbatere de aripi și pasărea și-a început căderea. Cu ea cădea parcă o ceață deasă peste ochii mei, deși mintea mi-era mai lucidă ca oricînd. M-am frecat la ochi și aburul a dispărut. A dispărut și pasărea înghițită de adîncurile nepătrunse ale muntelui. Ce bine ar fi fost ca ea să nu cadă la picioarele tale! Încă o floare de colț, poate ultima. Prietenul meu o privește cu milă, apoi o rupe aruncînd-o în prăpastie. O floare peste umbra păsării ucise. După cîțiva metri am pus piciorul, victorioși, în vîrf. Și în loc să fiu vesel, tristețea invada sufletul. Cu toate acestea, încep să mă simt ușor, foarte ușor, aproape aș zbura. Mă simt ușor ca o ultimă jertfă. Razele soarelui dogoresc nemilоase pustiul. E totuși aproape de sfîrșit, gata să cadă acolo unde izvorăște speranța, unde se termină un orizont și începe altul pentru a lumina alte vise ucise în zori. Și deodată, o umbră halucinantă și mare se apropie zburînd. Văd ochii măriți de spaimă ai prietenului meu, întind arcul și trag... am o senzație de plutire și cad. Vîrful săgeții îmi pătrunde din ce în ce mai adînc în inimă. Mă rostogolesc printre colții ascuțiți de piatră și-mi vine să rîd și să plîng. De ce oare tocmai eu să fiu alesul? De ce oare? Cad exact în mijlocul grămezii de păsări și stric armonia. Simt piciorul tău cum mă strivește. Îți mai văd cîteva clipe zîmbetul care se pierde într-un fîlfîit de aripi. Păsările speriate își iau zborul și tu parcă te ridici cu ele. Eu rămîn aici jos pentru a fi alesul.

Mugurel CORNILĂ

Scrisoare pentru mai tîrziu

Tomul pe care acum îl deschid este amintirea vieții mele trecute. Nu te mai revăd decît aici, între aceste suflete moarte, între frunzele moarte pe care mi le-a aruncat timpul în ochi.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Zgomotul în care se zguduiau ferestrele, m-a ajutat să mă eliberez din legături. Voi erați atenți să nu vă cadă aparatele, iar eu, într-un gest de disperare, stupid, dar după cum știți, esențial, am apucat în palme oul din incubator. Era mare, aproape cald, pulsa ceva în el, nu știu ce, și atunci s-a oprit cutremurul.

I-am văzut pe toți îngroziți, mă sfîrtecau cu privirile, eram aproape mort și nu știam dacă aș fi putut să vorbesc. Eram înțepenit de cîmpurile proiectate asupra mea.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Copilul care erai plîngea încet, cu pleoapele aproape coborîte, turnînd cu pumnul nisip peste creștetul unui castel. Mușcai din cînd în cînd dintr-un măr, mărul părea sîngele unui cadavru, negricios, tare, veșnic. De acolo, de unde ședeai, se vedeau numai picioarele mari, cu ghete strînse pînă sus pe gambă, care veneau încet spre tine. Mergeam ușor să nu te sperii. Lacrimile curgeau pe fața ta întinsă, ascuțită, gura se deschidea, dar nu pentru a boci. Am știut de atunci, de cînd te-am cuprins în brațe, că singura ta șansă era marea capacitate de adaptare de care dispuneai. Mă loveai cu pumnii mici, strînși, peste cască și nu mai știu dacă plîngeai cu adevărat, dacă nu era și tăcerea asta a ta o adaptare perfectă, ca o reacție la primul transport.

Semnele veneau de undeva din eter și, vizualizate, păreau o fluturare argintie o torță estompată de umbre fantastice. Se mișcau spațiile între aceleași linii temporale, era pe undeva, departe, o scurgere, veneau în întîmpinarea mea și mă conturau cu halo-ul lor rece. Părea un dans nebun, o explozie teribilă de forme, un scrîșnet de planete ciocnite.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Pluteam parcă cu tot trupul meu chircit de durere, deși vedeam picioarele lipite de piatra tare a încăperii și totuși eram nemișcat și mîinile strîngeau fanatice oul. Am început să strig ca un bezmetic, nimeni nu-mi vorbise, dar așa simțeam eu, să urlu, să scap din îmbrățișarea de fier care-mi troznea oasele, să-mi desfac mușchii și să le storc de energia care mă ținea încleștat și neputincios. Nici acum nu pot să-mi dau seama de ce am trecut în camera asta blestemată, de ce m-au vrăjit cuvintele tale dulci și armonios rostite. Poate pentru că sînt și eu un blestemat și mă potrivesc nesperat de bine cu ce faceți voi. Vedeam ca prin ceață, pleoapele se opriseră și ele în coborîrea lor lină peste retine. Timpul nu trecea atunci decît în imaginația mea. În secundele următoare mi-ai spus ceea ce trebuia să știu demult. Oul era trupul tău, voi erați altceva, dar totuși asemănători cu noi, erați forța în univers, forța ce ne călăuzise pe drumul cel bun. Tu erai o zeiță din vechime. Și eu făuream istoria cu voi.

Atunci mi-ai dat drumul, am deschis pumnul și imediat am simțit efectele transportului: „Deci așa, am gîndit, așa vreți să scăpați de mine!", mă cuprinse furia, vedeam din nou acele umbre, acele forme stranii ca și atunci, prima dată... cînd am întregit cercul.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Tomul pe care îl deschid acum este amintirea vieții mele trecute sau viitoare?

Terminasem de săpat literele după cîteva zile. Aveam mîinile pline de răni dar nu îmi mai păsa. Totul era să pot să aștept fără să-mi pierd mințile. Era perioada cînd pe cer începuseră să zboare obiecte strălucitoare și misterioase. Iar în jurul meu natura era sălbatică.

Philip K. DICK

Jocul de-a războiul

- fragmente -

Domnul Weiseman - directorul comercial al rețelei new-yorkeze de magazine pentru copii - este preocupat de soarta jucăriilor de pe Ganimede. Toate mărfurile provenite de acolo sînt de calitate superioară, dar după unele zvonuri, satelitul lui Jupiter este cuprins de o nestăpînită lăcomie și nu se exclud intențiile lor războinice. Nu s-au observat nici capsule cu baterii ascunse, nici culori toxice și cu toate astea...

Weiseman se ridică, ieși din cabinet și se îndreptă către clădirea izolată în care erau instalate laboratoarele de cercetări.

Copleșit de produse pe jumătate demontate, Pinario ridică ochii spre șeful care intrase, Leon Weiseman.

- Bine că ne vizitezi, spuse Pinario, cu respirația întretăiată. De cinci zile nu plecase de la servici și această vizită nu prevestea nimic bun. Îmbracă-ți mai bine costumul de protecție, nu merită să riști.

În ciuda primirii aparent cordială, fața lui Weiseman păstra o expresie aspră.

- Am venit în legătură cu jocul «Asaltul fortăreței», cel de șase dolari setul, îi explica Weiseman, pășind peste cutiile nedesfăcute de diferite dimensiuni, forme și culori, care își așteptau rîndul pentru verificare și aprobare.

- A, soldățeii aceia de pe Ganimede, respiră ușurat Pinario.

În acestă privință, conștiința lui era curată; oricine știa pe dinafară instrucțiunile speciale supranumite «Influența Vătămătoare a Culturilor Dușmănoase asupra Populației Pașnice», capodoperă tipică a culmilor birocratismului. La nevoie se putea referi la acest foarte cunoscut document și la necesitatea de a fi vigilenți.

- M-am ocupat personal de ei, spuse ridicîndu-se pentru a-l întîmpina pe Weiseman, din cauza pericolului potențial pe care îl prezintă.

- Vreau să arunc și eu o privire, reluă Weiseman. A propos, sigur crezi în necesitatea prudenței sau este obișnuita obsesie a prudenței?

- Mă rog, prudența nu strică, zise Pinario. Mai ales cînd este vorba de lucruri pentru copii.

Porniră spre interiorul încăperii. Priveliștea ce se desfășura sub ochii lui Weiseman îl obligă să se oprească. În mijlocul camerei, înconjurat de cele mai diverse jucării, îmbrăcat cît se poate de obișnuit stătea modelul din plastic al unui băiețel de cinci ani în mărime naturală.

- M-am plictisit. Faceți altceva, spuse manechinul.

Tăcu un timp, după care spuse din nou:

- M-am plictisit. Faceți altceva.

Jucăriile, conduse de voce, se opreau și o luau de la început.

- Economisim timp, explica Pinario. Dacă am lucra după programul lor și l-am executa în întregime, atunci am sta aici zilnic aproape 24 de ore.

În fruntea detașamentului de păpuși, soldățeii de pe Ganimede executau manevre complicate. La comanda manechinului figurinele se opreau, apoi începeau să se regrupeze.

- Înregistrați totul pe peliculă? întrebă Weiseman.

- Desigur, răspunse Pinario.

Soldățeii, înalți de șase țoli, erau făcuți din materiale plastice practic indestructibile, care făceau cinste industriei de pe Ganimede. Uniformele sintetice reprezentau în amestecul lor diverse armate de pe toți sateliții și planetele. Fortăreața, un bloc cenușiu de metal, amintea de o cetate străveche, cu ambrazuri, poduri suspendate și steaguri în culori vii fluturînd pe turnul central.

Cu șuierături dușmănoase fortăreața trăgea în atacanți. Proiectilele explodau în mijlocul soldățeilor, fără a-i afecta, aruncînd nori de fum.

- Se apără?! se miră Weiseman.

- Da, dar mai devreme sau mai tîrziu se pierde bătălia, spuse Pinario. Așa a fost concepută. Din punct de vedere psihologic fortăreața simbolizează lumea înconjurătoare. Duzina de soldăței, desigur, întruchipează forțele copiilor care învinș lumea înconjurătoare. Încercînd asaltul fortăreței, copilul verifică în ce măsură este pregătit să se confrunte cu realitatea. În cele din urmă copilul iese învingător, dar numai după ce a cheltuit mult timp, stăruință și răbdare. Pinario ridică din umeri. Așa se spune în instrucțiuni, completă el, întinzîndu-i o broșură subțirică.

- Și schema atacului se schimbă de fiecare dată? - se interesă Weiseman, răsfoind broșura.

-Îi urmărim deja de opt zile și soldățeii încă nu au repetat-o.

Atacanții înaintau prudent spre fortăreață. Pe zidul ei apărură dispozitivele de urmărire care se roteau nescăpînd adversarii din obiectiv. Soldații se aplecau și se ascundeau utilizînd cu îndemînare jucăriile împrăștiate.

- Se ascund folosind variațiile terenului, explică Pinario. De pildă, întîlnesc în drum o căsuță de păpuși, verificare pe care am făcut-o deja, și se ascund imediat înăuntru.

Pentru confirmarea celor spuse, luă o navă cosmică, a unei companii oarecare de pe Uranus și o scuturâ; din navă căzură doi soldăței.

- Și reușesc să cucerească fortăreața? întrebă Weiseman.

- Deocamdată o dată din nouă încercări. Au în spate un potențiometru cu ajutorul căruia se poate complica sau simplifica problema.

Trecură printre soldățeii ascunși și se aplecară deasupra fortăreței.

-Aici se găsește sursa de alimentare, o baterie obișnuită. De aici sînt conduși prin radio soldățeii, spuse Pinario.

Deschise un panou și-i arătă șefului său dispozitivul de comandă compus dintr-un set de bile informaționale. Înainte de începerea fiecărui atac cutia cu bile se agita și alicele se așezau într-o nouă combinație. În acest fel se ajungea la alternative aleatoare de comenzi, deoarece alicele erau în număr finit și schemele acțiunilor posibile erau în număr limitat.

- Ar trebui să verificăm toate combinațiile, conchise Pinario.

- Și nu s-ar putea grăbi acest lucru?

- Nu, pur și simplu trebuie așteptat. O mie de combinații pot decurge normal...

- Și la cea de o mie una, continuă Weiseman, se întorc cu nouăzeci de grade și se aruncă asupra celui mai apropiat om.

- Sau s-ar întîmpla ceva asemănător, dădu posomorît din cap Pinario. Blocul de alimentare se înlocuiește o dată la cinci ani. Dar dacă toată energia s-ar degaja într-o clipă...

- Continuați verificarea, ordonă Weiseman.

Schimbară priviri semnificative și se uitară din nou spre fortăreață. Soldățeii se furișau aproape lipiți de podea. Pe neașteptate, peretele fortăreței de dădu într-o parte facilitînd apariția unei guri de tun și soldățeii intrară în panică.

- N-am văzut niciodată așa ceva... mormăi Pinario.

Pe cîmpul de luptă căzu liniștea; totul încremenise. Apoi manechinul spuse:

- M-am plictisit. Faceți altceva.

Cuprinși de o neliniște instinctivă cei doi prieteni observară cum soldățeii se ridicau și se regrupau.

După două zile, în biroul lui Weiseman năvăli șeful lui, Fowler, mic de statură, cu ochii bulbucați de mînie.

- Ascultă, urlă el, cît timp vă trebuie să verificați jucăriile astea blestemate?! Vă dau termen pînă mîine!

Se întoarse brusc, dar Weiseman îl opri.

- Este un lucru foarte serios. Să mergem în laborator, am să vă arăt ceva.

Bodogănind enervat, Fowler îl urmă.

- Nu aveți idee cîți bani au scos anumite firme din aceste vechituri, se agită el, apropiindu-se de ușă. Voi aveți aici doar cîteva tipuri, în timp ce pe lună depozitele crapă și navele stau, așteptînd aprobarea pentru import!

Pinario nu se vedea pe nicăieri și Weiseman folosi cheia sa.

În mijlocul camerei trona manechinul, iar în jurul lui dansau, săreau, trăgeau și trosneau nenumărate jucării. Fowler rămase cu gura căscată.

- Bănuiala ne-a trezit-o acest obiect, spuse Weiseman, aplecîndu-se deasupra fortăreței. Pe lîngă zidurile acesteia se tîrau soldățeii. Cum vedeți, doisprezece soldăței. Dacă ținem seama de rezervele de energie și de complexitatea instrucțiunilor de utilizare...

- Eu văd numai unsprezece, îl întrerupse Fowler pe neașteptate.

- Absurd, probabil unul s-a ascuns, se eschivă Weisman.

- Nu, mister Fowler are dreptate, se auzi din spate un glas și cu o expresie stranie pe față își făcu apariția Pinario. L-am căutat. Un soldat a dispărut.

Se așternu tăcerea.

- Probabil, l-a distrus fortăreața, spuse în sfîrșit Weisman.

- Există o lege a conservării energiei, pară Pinario. Dacă l-ar fi distrus, cum spuneți, atunci ce a făcut cu resturile?

- Le-a transformat în energie, decretă cu fermitate Fowler, privind fortăreața și abandonînd soldățeii.

- Și noi ne-am gîndit la așa ceva, cînd am observat pierderea, spuse Pinario. Au fost cîntăriți cei unsprezece rămași și fortăreața. Greutatea lor totală coincide cu greutatea inițială, cînd erau toți. Așa fiind, atunci el este undeva aici.

Pinario arată spre fortăreață, care cu un tir precis, țintea soldații culcați.

- Proiectanți înregistrările, spuse Weiseman.

- Ce? Pinario se tulbură și roși. Da, desigur.

Scoase din pieptul manechinului bobinele cu benzile video și cu mîinile tremurînde le introduse în proiector: atac după atac, soldățeii erau în ofensivă, în retragere, cădeau sub focul fortăreței, se ridicau, iar atacau...

- Stop! zise Weiseman.

Ultima parte o urmăriră din nou. Înregistrarea arăta clar cum spre baza fortăreței se furișa un soldățel. Exploziile proiectilelor îl ascunseră pentru o clipă vederii cei unsprezece rămași, în acest moment se avîntară la atac. Soldatul apăru din norii de fum și se tîrî înainte. Atinse peretele fortăreței. În perete apăru o deschizătură. La început, soldățelul, care stătea întins la pămînt, n-o observă. După un timp, aproape imperceptibil, pe fundalul șters al peretelui fortăreței, utilizînd arma ca pe o șurubelniță își desprinse capul, apoi o mînă și ambele picioare. Părțile desfăcute le introduse în deschizătură. Cînd rămase doar mîna cu arma, și aceasta, se strecură orbește, ca un vierme, furișîndu-se în fortăreață dispărînd din vedere. Deschizătura se închise.

După o îndelungată tăcere Fowler rosti răgușit:

- Părinții, bineînțeles, vor bănui că soldățelul a fost aruncat pe undeva, pierdut sau distrus de copil. Încet, încet, vor rămîne tot mai puțini soldați, iar copilașul va fi pedepsit.

- Ce propuneți? întrebă Pinario.

- Continuați verificările, zise Fowler, și Weiseman dădu din cap în semn de aprobare. Urmăriți toate ciclurile și în nici un caz să nu rămînă nesupravegheată.

- De azi înainte se va găsi întotdeauna în această cameră o persoană de servici, îl asigură Pinario.

- Și ar fi chiar mai bine, să rămînă numai ei singuri, îl sfătui Fowler.

«Ar trebui, la fel de bine să rămînem noi cu ei, se gîndi Weiseman. Cel puțin doi: Pinario și cu mine... Interesant, ce o mai fi făcut cu bucățile soldățelului?»

Pînă la sfîrşitul săptămînii, fortăreaţa a înghiţit încă patru soldăţei. Totuşi, în aparenţă, ea nu se schimbase în nici un fel. Firește: transformările cantitative se produceau numai în interior. Iar pe dinafară totul era ca şi pînă acum: asediatorii se avîntau, fortăreaţa se apăra, şi aşa la nesfîrşit.

În acest timp de pe Ganimede soseau tipurile obişnuite de mărfuri pentru copii, care urmau să fie verificate.

«Ce ne mai aşteaptă de această dată?» se întreba Weiseman.

Prima jucărie se dovedi relativ simplă: un costum de cowboy din epoca antică a Vestului American. Ca şi în celelalte cazuri nu-şi notă intrucţiunile. *Weiseman, de altfel, nu prea acorda atenţie instrucţiunilor.*

Deschise cutia şi scoase un costum nearătos de serie. «Nereuşită imitaţie», gîndi el. Materialul avea un aspect spongios şi se întindea uşor.

- Nu înţeleg, îi spuse lui Pinario, nimeni nu va lua aşa ceva.

- Îmbracă-te cu el, îi propuse Pinario. O să vezi că nu este chiar atît de simplu.

Fără să stea pe gînduri, Weiseman trase costumul pe el.

- Nu este periculos?

- Nu prea, eu l-am încercat deja. Ca să intre în acţiune, trebuie să-ţi imaginezi ceva.

- Ce anume?

- Ce doreşti.

Costumul, firește, îl făcu să se gîndească a cowboy, şi Weiseman îşi închipui că este iar ca în copilărie, la ranch.

Drumul de piatră spartă o ţinea de-a lungul cîmpului pe care oi negre, mişcîndu-şi alene fălcile, păşteau. Se oprise lîngă îngrăditura de sîrmă ghimpată şi stătea să privească oile. Oile porniră să se mişte încet în direcţia colinei care se vedea în depărtare. La orizont se zăreau nişte chiparoşi. Pe cer un uliu bătea agitat din aripi, luă înălţime şi începu să plutească în văzduh căutînd prada.

Weiseman privi împrejur. Nimic deosebit, doar cîmpul secătuit în întregime de oi. Lăcustele! Şi-n drum, o broască rîioasă care se cufundase într-o băltoacă rămînîndu-i deasupra doar capul. Se apleacă, făcîndu-şi curaj, să atingă capul plin de negi al broaştei şi în acel moment o voce gravă de bărbat spuse:

- Cum te simţi aici?

- Foarte bine! răspunse cu entuziasm Weiseman.

Respira adînc, umplîndu-şi plămînii cu mirosul înmiresmat al ierbii.

- Cum se deosebeşte broasca de broscoi?

- După pete!

- De ce? întrebă bărbatul, care stătea ceva mai în spate, în afara cîmpului său vizual.

- Pentru mine toate sînt broaşte.

- Pot să-ţi pun cîteva întrebări?

- Dă-i drumul, aprobă Weiseman.

- Cîţi ani ai?

Nimic mai simplu. Zece ani şi patru luni, răspunse cu mîndrie Weiseman.

- Şi unde te duci?

- Cum unde, în sat, la ranch-ul lui mister Gaylord. Tata ne duce acolo pe noi şi pe mama, în toate zilele libere.

- Întoarce-te şi priveşte-mă, ordonă necunoscutul. Mă cunoşti?

Weiseman se întoarse în silă de la broasca pe jumătate scufundată şi ridică privirea. În faţa sa stătea un bărbat în toată firea, tras la faţă şi cu nasul lung.

- Voi transportaţi butan, constată el. De la compania de gaze.

Privi în jur şi - desigur, asta era! - văzu camionul.

- Tatăl meu spune că butanul este foarte scump, alţii însă...

- la spune-mi, pentru curiozitatea mea, îl întrerupse bărbatul, cum se cheamă această companie?

- Priviţi acolo pe camion! Weiseman citi literele mari vopsite.

- Livrări de gaze. Pinario. Petaluma, statul California. Dumneavoastră sînteţi mister Pinario.

- Poţi să juri că ai zece ani şi că eşti pe cîmp? - îl întrebă mister Pinario.

- Desigur!

Weiseman zări în depărtare pădurea şi se hotărî să o cerceteze. Se plictisea să stea într-un loc şi se legăna de pe un picior pe altul.

- La revedere, aruncă el, luînd-o din loc. Trebuie să mă duc undeva.

Începu să alerge, îndepărtîndu-se de plicticosul mister Pinario. Cu zgomot lăcustele îşi luară zborul în aceeaşi direcţie. Înghiţind spaţiul, alerga din ce în ce mai repede.

- Leon, strigă Pinario, este absolut inutil! Opreşte-te!

- Am treabă în pădurea aceea, îi strigă Weiseman din fugă.

Deodată ceva îl opri şi îl aruncă într-o parte. Căzu în mîini; în aerul firbinte al zilei încremeni, materializîndu-se un perete neted.

- Nu ai ajuns la pădure, spuse din spate Pinario. Mai bine stai locului. Altfel te vei lovi de lucruri.

Weiseman îşi privi uimit mînile însîngerate; căzînd se rănise...

Pinario smulse costumul de pe el.

- Greu de imaginat un joc mai puţin periculos. Cîteva minute şi copilul pierde legătura cu realitatea. Uită-te la tine.

- Nu-i rău, reuşi să spună cu un glas tremurat Weiseman. Costumul, după cît se pare, stimulează chiar şi predispoziţia existentă de evadare în copilărie. Ştii, eu am avut întotdeauna o fantezie ascunsă, protectoare, legată de copilărie. Ea se referă la acea perioadă cînd noi locuiam în pădure.

- Reţine cum ai pus de acord imaginaţia cu elementele realităţii pe care ai prelungit-o în ea cît ai putut de mult. După un timp, ai fi găsit un mijloc să introduci în lumea aceea şi pereţii laboratorului, probabil, ca pereţi ai hambarului.

- Eu... deja vedeam vechea uritărie, unde fermierii aduceau laptele, recunoscu Weiseman.

- Încă puţin, şi...

«Dacă au asemenea influenţă asupra unui adult, gîndi Weiseman, îmi închipui ce s-ar întîmpla cu cei mici...»

- Ei bine, continuăm? Cum te simţi? Putem şi să amînăm.

- Normal... răspunse Weiseman şi începu să deschidă o nouă cutie.

- Seamănă foarte bine cu un «Monopol», zise Pinario. Se numeşte «Afacerea».

Jocul era alcătuit dintr-o coală de carton, bani de hîrtie, două zaruri, jetoane şi acţiuni.

- Evident, scopul, obţinerea acţiunilor - *presupuse Pinario, negăsindu-şi timp să se uite în instrucţiuni.* Hai, să-l chemăm şi pe Fowler: sînt necesari cel puţin trei jucători.

Curînd se aşezară în jurul mesei în mijlocul căreia era aşezată tabla de joc.

- Banii se împart în părţi egale, şi totul începe în condiţii egale, explică Pinario. În cursul jocului poţi să te îmbogăţeşti sau să te ruinezi. Important este să strîngi cît mai multe proprietăţi, care se pot dobîndi prin diferite afaceri comerciale.

Proprietăţile erau puse în evidenţă de micile şi strălucitoarele machete din mase plastice, cunoscutele căsuţe şi hoteluri ale vechiului joc «Monopol».

Dădeau cu zarurile, mutau pe tabla de joc jetoanele, se tocmeau, cumpărau proprietăţile, plăteau unul altuia impozite şi amenzi, stăteau un anumit timp condiţionaţi de numărul de intrare în «carantină»... *Iar, în spatele lor, şapte soldăţei asaltau cu îndîrjire fortăreaţa.*

- M-am plictisit, - spunea manechînul. - Mai faceţi şi altceva.

Soldăţeii se regrupau şi iarăşi înaintau furişîndu-se tot mai aproape şi mai aproape de fortăreaţă.

-Interesant, mult timp ne va mai călca pe nervi această năzbîtie?

Weiseman nu se simţea în apele sale.

- Cine ştie...

Pinario nu ridica ochii din jetoanele roşii-aurii, decît ca să se tocmească cu Fowler.

- Asta mi-ar prinde bine, spuse el, mine de uraniu pe Pluton... Cîte din ele doriţi?

- Avantajos lucru, mormăi Fowler, cercetîndu-şi acţiunile rămase. E posibil să cădem la învoială.

«Cum să mă concentrez la joc, gîndea Weiseman, cînd această năzbîtie se apropie... Dumnezeu ştie de ce? Oare către ce tinde... spre masa critică...»

- O secundă, - spuse el încet . Oricum, s-ar putea ca fortăreaţa... să se dovedească un reactor?

- Ce fel de reactor? - întreba Fowler cu aer distrat, absorbit de studierea acţiunilor sale.

- Dar vă distrag de la joc! - exclamă cu ciudă Weiseman.

- Interesantă idee, aprobă clătinînd din cap Pinario. Fortăreaţa singură din bucăţele, construieşte o bombă atomică. Şi astfel pînă la acumularea. Tăcu. Hai să nu ne mai gîndim la asta. În ea nu există nici un fel de elemente periculoase. Una peste alta, bateria se schimbă la cinci ani şi pe deasupra să nu uităm uzura dispozitivului de conducere prin radio. Din toate acestea nu se poate realiza un reactor nuclear.

- Cred, spuse Weiseman, că mult mai periculos este să ducem această năzdrăvănie mai departe.

După ce făcuse cunoştinţă cu costumul de cowboy, consideraţia lui pentru firmele de pe Ganimede cunoscuse o creştere însemnată. Dar costumul, se pare, era o jucărie nevinovată în comparaţie cu această fortăreaţă...

- *Au mai rămas doar şase,* le comunică Fowler aruncînd o privire peste umăr.

Weiseman şi Pinario săriră în picioare. Fowler avea dreptate. *Din duzina iniţială de soldăţei rămăsese numai jumătate.* Fortăreaţa înghiţise încă unul.

- Să apelăm la geniştii din Ministerul Apărării, hotărî Weiseman. Să verifice şi ei. Chestiunea deja depăşeşte competenţa noastră. Se întoarse către şeful său. Dumneavoastră nu credeţi?

- Să terminăm mai întîi jocul, zise Fowler.

- De ce?

- Trebuie să mă conving! Este clar că îi plăcea şi dorea să ducă jocul pînă la capăt. Ce-mi daţi pentru acţiunile minelor de uraniu de pe Pluton? Sînt gata să ascult ofertele voastre.

Începu să se tîrguiască cu Pinario şi în cele din urmă încheiară afacerea. După o oră devenise clar că Fowler îşi strivea partenerii. El deţinea cinci întreprinderi miniere, două companii pentru producerea maselor plastice, monopolul produselor alimentare, şapte magazine de desfacere cu amănuntul şi, bineînţeles, pusese mîna pe aproape toţi banii.

- Eu renunţ, anunţă Pinario. Îi rămăsese un mănunchi jalnic de cîteva acţiuni neînsemnate. - Cine vrea să cumpere?

Investind ultimii bani, Weiseman cumpără acţiunile şi rămase să joace de unul singur împotriva lui Fowler. Două aruncări de zaruri îi permiseră să-şi mărească puţin modesta avere. În el se trezi interesul pentru joc.

- La copii se vor forma deprinderi sănătoase privind realităţile economice. Jocul îi pregăteşte pentru intrarea în lumea celor mari.

Dar, după cîteva minute, jetonul său ajunse în pătratul care indica o proprietate scumpă a lui Fowler şi amendă îi înghiţi toate economiile. Fu obligat să-şi ia rămas bun de la două pachete de acţiuni: sfîrşitul nu era departe.

- Ştii Leon, eu sînt dispus să accept - spuse Pinario, studiind desfăşurarea următorului atac. Această fortăreaţă se poate dovedi în final o bombă. O asemenea staţie de primire... Iată s-a terminat costruirea ei, şi acum trimişii de pe Ganimede descarcă puternice impulsuri de energie.

- Aşa ceva poate fi posibil? - se interesă Fowler, aşezînd banii în ordine după valoare.

- Cine ştie de ce sînt în stare? zise Pinario. Se învîrtea în cerc ţinîndu-şi mîinile în buzunare. Aţi terminat?

- Aproape, răspunse Weiseman.

-Problema este, continuă Pinario, că au rămas numai cinci soldăței. Procesul se accelerează. Dacă pentru primul a durat o săptămînă, pentru al șaptelea a trebuit o oră. Să nu vă mirați, dacă peste două ore nu va mai rămîne nici unul.

- Noi am terminat, comunică Fowler. Tocmai dobîndise ultimele acțiuni și își așează în seif ultimul dolar.

Weiseman se ridică de la masă.

- O să chem un expert. În ceea ce privește jocul de față aceasta este o copie a vechiului nostru «Monopol». Nimic original.

- Ei, desigur, nu știu că avem acest joc sub altă denumire, se amestecă în discuție Fowler.

Legalizară documentele, aprobînd importul și vînzarea jocului «Afacerea» și anunțară pe en-grosiști.

Weiseman sună din birou la Ministerul Apărării și își exprimă cererea.

- Specialistul pleacă imediat, spuse fără să se grăbească, un glas la celălalt capăt al firului. Pînă la sosirea lui să nu vă atingeți de. nimic.

Weiseman lăsă jos receptorul, simțind în mod acut neputința și inutilitatea sa. Ei nu puteau să înțeleagă acest joc; acum aceasta ieșise de sub controlul lor.

Expertul se dovedi a fi un tînăr angajat cu părul tuns scurt, fără nici un fel de îmbrăcăminte de protecție. El lăsă jos trusa cu instrumente și zîmbi prietenos.

- Primul meu sfat, zise el privind fortăreața este să decuplați bateria. Sau dacă vreți, putem aștepta sfîrșitul ciclului și atunci, înainte să se declanșeze orice reacție, să decuplăm bateria. Cu alte cuvinte, putem permite ultimelor elemente mobile să intre în fortăreață. Cînd ultimul dintre ei va pătrunde în interior, decuplăm cablul, o deschidem și vedem ce se întîmplă acolo.

- Nu este periculos? - întrebă Weiseman.

- Presupun că da, aprobă dînd din cap expertul. Aparatele nu înregistrează nici un fel de urme de radioactivitate.

Scoase un clește de tăiat sîrmă și îl puse pe podea lîngă fortăreață.

Rămaseră trei soldăței.

- Nu mai durează mult, zise tînărul cu însuflețire.

Trecură cinsprezece minute. Un soldățel se apropie tîrîș de baza fortăreței, își desprinse capul, o mînă, picioarele, corpul și pe rînd le ascunse în deschizătura care se formase.

- Doi, comentă Fowler.

După zece minute încă un soldățel îi urmă pe ceilalți.

- Dar... - interveni răgușit Pinario. Cei patru schimbară priviri neliniștite.

Spre fortăreață se furișa ultimul soldat. Către el se îndrepta focul tuturor armelor, dar el se tîra cu încăpățînare înainte.

- Din punct de vedere statistic, de astă dată trebuie să dureze mai puțin timp. În liniștea încordată, vocea lui Weiseman răsună voit tare. Deoarece cu cît rămîn mai puțini soldăței, cu atît îi este mai ușor să se apere. La început dezmembrarea ar fi putut să aibă loc des. Apoi tot mai rar și la sfîrșit ultimul soldat...

- Mai încet, spuse calm expertul, vă rog!

Ultimul din cei doisprezece soldați ajunse la baza fortăreței și, ca și predecesorii săi, începu să se dezmembreze.

-Pregătește-ți cleștele, mormăi Pinario.

Soldatul dispăru bucățică cu bucățică în fortăreață. Deschizătura se închise. Din interior se auzi un țîrîit care creștea.

- Pentru Dumnezeu, mai repede! exclamă Fowler.

Expertul întinse mîna și atinse cu cleștele anodul bateriei. Sărira scîntei și expertul se trase involuntar înapoi, cleștele căzu pe podea.

- Sigur, se bîlbîi el, am fost curentat!

- Ați atins corpul bateriei. Pinario enervat luă cleștele, se așeză în genunchi și se aplecă peste baterie. Poate mult mai bine ar fi totuși cu o batistă - mormăi el lăsînd cleștele și căutînd în buzunar. Cine vrea să-și înfășoare mîinile? Eu m-am lovit. Cine știe cîți volți...

- Dă încoace! Ceru Weiseman, smulgîndu-i cleștele.

Îl împinse pe Pinario și strînse în fălcile cleștelui cablul de alimentare.

- Prea tîrziu, spuse liniștit Fowler.

Weiseman de-abia înțelegea cuvintele șefului său, în cap percepea un sunet monoton. Își astupă urechile cu mîinile încercînd zadarnic să înăbușe zgomotul. Se pare că fortăreața comunică direct cu creierul.

«Au lungit-o prea mult...»

În creier auzi o voce:

- Te felicit. Forța ta spirituală a cîștigat.

Weiseman avea un sentiment de satisfacție, era mîndru că ajunsese la capăt.

- Îți vine foarte greu, continuă vocea, oricare altul s-ar fi prăbușit inevitabil.

Acum Weiseman înțelesese că totul era în regulă. Ei s-au înșelat.

-Ceea ce faci acum, ai putea să faci toată viața, îi comunică vocea. Și întotdeauna îți vei învinge adversarii. Răbdarea și perseverența îți aduc victoria. În această lume nu este atît de greu să trăiești pînă la sfîrșitul sfîrșitului.

«Nu, gîndi cu ironie Weiseman, nu este greu»

- Te înconjoară numai oameni mediocri, îl liniști vocea. Pentru asta, cu toate că ești singur, cu toate că ești împotriva tuturor, să nu te temi de nimic. Așteaptă momentul și nu te neliniști.

- Nu voi fi, spuse cu glas tare Weiseman.

Țîrîitul încetă. Vocea tăcu.

- Asta-i tot, zise după o pauză Fowler.

- Cum se arată și în intrucțiuni, este un joc psihoterapeutic, anunță Weiseman. El aduce copilului încredere în forțele sale. Dezmembrarea soldățeilor, zîmbi el satifăcut, face ca în final separarea dintre el și mediul înconjurător să-i unească pentru atingerea aceluiași scop. Copilul se contopește cu lumea și în acest fel o cucerește.

- Înseamnă că acest joc este inofensiv, spuse Fowler.

- Și toată munca în zadar - bombăni Pinario. Vă rog să mă scuzați, că v-am deranjat degeaba, se adresă el expertului.

Fortăreața își deshise larg porțile și din ea, mărșăluind ieșiră doisprezece soldăței întregi și nevătămați. Ciclul se încheiase, totul se reluă.

Pe neașteptate Weiseman se agita.

- Eu nu o pun în circulație!

- Ce, se minună Pinario, de ce?

- Nu am încredere în ea. Pentru că face acest joc peste măsură de complicat.

- Explică-te, ceru Fowler.

- Nu este nimic de explicat, zise Weiseman. În fața noastră este o construcție ingenioasă și complicată. Aici cred că se ascunde ceva, deși noi deocamdată...

- Rămîn la punctul tău de vedere, Leon, hotărî Fowler. Dacă ai dubii o amînăm. Mai bine să fim siguri.

- Se poate să greșesc, gîndi cu voce tare Weiseman, dar nu-mi dă pace un gînd: de ce au contruit-o așa? După mine încă nu am înțeles totul.

- Și costumul de cowboy, reaminti, Pinario, nici acesta nu trebuie încă aprobat.

- Numai jocul, spuse Weiseman. «Afacerea» sau cam așa ceva.

Aplecîndu-se, urmări încercarea soldățeilor de a lua cu asalt fortăreața. Explozii, valuri de fum atacuri, replieri...

- La ce te gîndești? întrebă Pinario.

- Ar putea fi, aceste manevre destinate distragerii atenției? - rosti Weiseman. Ne aruncă o chestie suspectă, ca să ne ocupăm numai de ea și să nu băgăm în seamă altceva.

- Acest, așa zis, sprijin, are menirea să ne distragă atenția. În acest timp adevăratele evenimente se produc undeva în alt loc, iată de ce este atît de complicat. Ei au mizat pe faptul că o să începem să-i suspectăm. Din această cauză au și construit-o.

Puse piciorul în fața soldățeilor, iar aceștia se adăpostiră imediat după tocuri, ascunzîndu-se de dispozitivele de urmărire ale fortăreței.

- S-ar putea să fie ceva chiar sub ochii noștri, se pronunță chinuit Fowler, dar nu observăm acest ceva.

- Da... Într-un fel sau altul, recunoscu Weiseman.

Luă un scaun și se așeză cît mai bine, pregătindu-se pentru o lungă așteptare. La ora șase seara Joe Hawke, directorul comercial al rețelei de magazine new-yorkeze pentru copii, opri mașina în fața casei, coborî și urcă treptele de la intrare. Ținea la subțioară o cutie mare, plată, o noutate luată cu împrumut.

- Ei! - țipară, îndată ce-l văzură, copii, Bobby și Laura. Ne-ai adus ceva, pap?!

- Se agățară de el, de ambele părți, împiedincîndu-l să meargă. Soția lasă jos ziarul și ridică privirea.

- Ce joc au mai descoperit pentru voi!... - declară fericit Hawke. Nu văzuse nimic rău că își însușise unul din noile modele. De cîteva săptămîni tot suna la telefon să obțină aprobarea Biroului de standardizare a importurilor, și cu toate eforturile sale ei au aprobat doar unul din trei.

- Iar faci abuzuri!

Nu-i plăcea, că el lua fără să plătească noile jocuri.

- Avem cu miile, o liniști Hawke. Sînt înghesuite peste tot. N-o să bage nimeni de seamă.

În timpul mesei copii au studiat cu atenție instrucțiunile jocului.

- La masă nu se citește, spuse dezaprobator doamna Hawke. Așezat în fotoliu Joe Hawke, povestea despre evenimentele zilei.

- ...Și după atîta timp ce hotărăsc? Să dea «OK» numai pentru un amărît de joc! Norocul nostru că știm să tragem foloase din orice, «Atacul Fortăreței» - iată un lucru serios. S-ar fi vîndut imediat. Dar, se pare, că s-a împotmolit acolo pentru mult timp.

Își fuma țigara și starea de fericire îl moleși făcîndu-l să se bucure de liniștea căminului, de prezența soției și a copiilor.

- Pap, vrei să te joci? Aici spune că este cu atît mai bine cu cît sînt mai mulți jucători.

- Desigur, acceptă cu plăcere Joe Hawke.

După ce soția strînse masa, întinseră tabla de joc, scoaseră jetoanele, taloanele și împărțiră banii. Hawke fu absorbit de joc foarte repede. Îl năpădiră amintirile din copilărie, juca cu entuziasm și patimă, cîștigînd acțiuni cu mare originalitate și ingeniozitate, pînă cînd, în sfîrșit, puse stăpînire aproape pe tot.

Joe Hawke răsuflă cu satisfacție și se lăsă pe spate rezemîndu-se de spătarul scaunului.

- Asta-i, spuse copiilor ascunzîndu-și cu greu mulțumirea. Mă tem, că am fost avantajat. Știu un joc asemănător. Obținînd pe tabla de joc bunuri imobiliare avea un sentiment de măreție. Trebuie să mă scuzați pentru rapiditatea cu care am cîștigat.

- Dar nu ai cîștigat! - exclamă fiica lui.

- Tu ai pierdut, zise fiul.

- Ce?!

- Jucătorul, care rămîne cu numărul cel mai mare de acțiuni, pierde, explică Laura. Ea îi arătă instrucțiunile. Vezi? Scopul - să scape de acțiunile sale. Pap, n-ai fost atent.

- La dracu, o lungi dezamăgit Hawke. Mulțumirea lui se evaporase. Nu are nici un sens.

- Noi jucăm pînă la sfîrșit, zise Bobby. - Să vedem, cine cîștiga.

Ridicîndu-se de la masă Joe Hawke mormăi cu dispreț:

-Nu înțeleg. Ce rost are jocul, în care cîștigătorul nu se alege cu nimic?

Banii și acțiunile treceau din mînă în mînă, agitația creștea. Cînd jocul intră în faza finală, copii se războiau cu o extatică înstrăinare.

«Ei nu au jucat «Monopol», - își spuse Hawke.Să fie un joc atît de bizar și să nu li se pară suspect.»

Oricum, copii au căpătat o mare distracție; probabil că jocul se vinde ca pîinea caldă și este lucrul cel mai important. *Băiatul și fetița învățaseră de-acum să renunțe la avantajele personale; cu mîinile tremurînde, își treceau unul altuia bani, se descotoroseau de acțiuni, bunuri imobiliare, refuzau, uitînd de sine, dobîndirea de lucruri și sporirea capitalului.*

Ridicîndu-și ochii albaștri, Laura spuse cu entuziasm:

- Este jocul cel mai instructiv din toate jocurile care le-ai adus acasă.

Traducerea Ioan CRISTEA

Isaac ASIMOV

Procedeul Holmes — Ginscart

Pe Myron Ginscart nu l-am văzut niciodată modest. De fapt, de ce ar fi fost? Mike - așa îi spunem cu toții, Mike deși este Dr. Ginscart, laureatul premiului Nobel - este un produs tipic al secolului douăzeci și unu. Este încrezător în forțele sale, așa cum sîntem cu toții, și are de ce să fie. Cunoaște valoarea omenirii, a societății și, în mare măsură, chiar pe a lui.

S-a născut la 1 ianuarie 2001, așa că este de o vîrstă cu secolul. Eu sînt cu zece ani mai tînăr și tot atît de îndepărtat de secolul douăzeci.

- Mda, o repet din cînd în cînd. Toți tinerii au pasiunile lor, iar a mea era un fel de curiozitate despre istoria omenirii, despre puținul care se cunoaște și trebuie cunoscut. Dar eram curios. Mike m-a salvat din acele momente.

- Nu te juca, spunea el, fixînd fetele care treceau spre slujbă, îmbrăcate în bikini, și aplecîndu-se la răstimpuri, ca să aprecieze în mod judicios materialul, nu te juca cu trecutul. A! Istoria antică nu-i rea, nici cea medievală, dar cînd ajungi la nașterea tehnologiei trebuie s-o lași moartă. De acolo începe: murdărie și perversiune. Ești un om din veacul douăzeci și unu. Fii liber! Respiră adînc aerul curat. Face minuni. Uită-te ce face pentru fata aceea din stînga ta. Era perfect adevărat. Respirația ei adîncă era superbă. Ah, ce zile mărețe erau acelea, cînd știința pulsa și noi doi eram tineri, liberi și gata să tragem lumea de coadă.

Mike era sigur că va face un lucru deosebit pentru știință, iar eu simțeam la fel. Era visul măreț al tuturor în veacul tînăr și glorios. Parcă o voce teribilă ne striga: „Înainte! Înainte! Nu priviți înapoi!".

Atitudinea aceasta o copiasem de la Paul Derrick, înțeleptul Californiei. E mort acum, dar a fost un om mare la timpul lui și merită să fie pomenit alături de numele meu. I-am fost student și trebuie să recunosc că mi-a fost greu. În liceu, alesesem cu grijă acele cursuri care aveau cea mai puțină matematică și cele mai multe fete, ajungînd să brodez cu un talent surprinzător însă, trebuie să admit, eram slab la fizică. După considerabile reflecții, mi-am dat seama că brodatul nu mă va ajuta să aduc ceva nou în tehnologia secolului douăzeci și unu. Cererea pentru îmbunătățirea brodatului era redusă și-mi era clar că nu puteam ajunge în felul acesta la premiul Nobel. Așa încît, am sărutat de adio fetele și m-am alăturat seminarelor lui Derrick. La început înțelegeam puțin, dar am făcut tot posibilul să pun întrebări cu scopul de a-l ajuta pe Derrick să-și demonstreze strălucirea, și în consecință am fost rapid avansat ca șef al clasei. Tot eu am fost și ocazia celei mai mari descoperiri a lui Derrick.

Fuma tot timpul. Era un fumător inveterat și mîndru de asta, își scotea țigara din gură și o privea cu dragoste. Erau țigări dintr-acelea cu nuduri de fete imprimate pe foița albă; dintotdeauna o pasiune a savanților.

- Imaginați-vă, ne spunea el în faimosul său curs despre Conceptele Tehnologice ale secolului douăzeci și unu, cu cît am depășit Vremurile Negre, fie numai și în privința țigărilor! Din ceea ce-a ajuns pînă la noi, știm că în acel rău famat veac douăzeci, țigările erau o sursă de boli și de poluare a aerului. Evident, amănuntele nu sînt cunoscute și nu cred că cineva se va deranja să le afle. Pe cînd acum, o țigară eliberează în atmosferă ingrediente purificatoare, răspîndește o aromă plăcută și întărește sănătatea fumătorului. De fapt, n-are decît un singur neajuns. Bineînțeles, știam cu toți la ce se referea. Îl văzusem deseori pe Derrick cu o buză bășicată, iar în ziua aceea avea o bășică proaspătă. Într-un fel, îi deforma vorbirea. Ca orice savant și gînditor, era distras cu ușurință de fetele care treceau, și în astfel de ocazii își introducea țigara cu capătul greșit între buze. Inhala adînc și țigara se aprindea spontan, cu partea aprinsă în gură. Nici nu mai țin minte cîți profesori celebri am văzut în zilele acelea întrerupîndu-și convorbirea intimă cu vreo secretară și scoțînd un urlet, în timp ce o altă bășică apărea pe buză sau pe limbă. Într-o astfel de ocazie, am rostit ironic:

- Profesore Derrick, de ce nu scoateți capătul-igni înainte de a pune țigara în gură?

Era o răutate blîndă și, dacă îmi amintesc exact, am fost singurul care a rîs. Deși, imaginea sugerată de remarca mea era foarte amuzantă. Imaginați-vă o țigară fără capătul-igni! Cum ar fi putut s-o fumeze?

- De ce nu? își îngustă ochii Derrick. Priviți!

Scoase o țigară în fața clasei, o privi atent - erau specialitățile lui, cu fete în culori naturale, și rupse capătul-igni. Îl ridică între două degete ale mîinii stîngi și repetă:

- Priviți!

Puse restul țigării în gură. Un fior ne cuprinse pe toți, văzînd din poziția fetei că, în mod deliberat, introdusese țigara cu capătul greșit în gură. Inhală adînc și, evident, nu se întîmplă nimic.

- Țigara care nu dă arsuri, spuse el.

- Dar n-o puteți aprinde, am intervenit eu.

- Oare? făcu Derrick și, zîmbind, lipi capătul-igni de țigară.

Ne-am ținut respirația cu toții. Era într-adevăr o sclipire de geniu, căci capătul-igni avea să aprindă acum acea parte a țigării care nu se găsea în gură.

Derrick inhală adînc și capătul-igni se aprinse, aprinzînd vîrful țigării... și buricele degetelor sale. Cu un urlet, îl azvîrli și desigur clasa izbucni în rîs, de data asta un rîs plin de ușurare.

A fost un ghinion uriaș pentru mine. Deoarece eu sugerasem mizerabila demonstrație, am fost eliminat pentru totdeauna de la curs. Evident, a fost ceva neloial, deoarece datorită mie a putut Derrick cîștiga premiul Nobel, deși nici unul dintre noi nu ne-am dat seama atunci.

Vedeți, hohotele de rîs l-au ambiționat pe Derrick. Era hotărît să rezolve problema țigărilor-fără-arsuri. Pentru asta și-a aplecat mintea lui uriașă asupra problemei, reducînd la cinci săptămîni numărul serilor petrecute cu fete - lucru nemaiauzit la un savant, deși el era un ascet notoriu.

În mai puțin de un an, a găsit răspunsul. Evident, acum cînd s-a terminat, pare un lucru banal, dar vă asigur că în momentul acela a uluit lumea științei. Toată chestia era să separi capătul-igni de țigară și apoi să utilizezi un mijloc sigur cu care să poți manevra capătul-igni. Luni de zile, Derrick a experimentat cu diverse mărimi și forme de mînere.

În cele din urmă s-a hotărît asupra unui băț subțire de lemn ca fiind ideal pentru scopul urmărit. Deoarece era dificil să menții în echilibru capătul-igni pe băț, el a înlăturat tutunul și hîrtia și-a folosit chimicalele cu care fuseseră impregnate. Aceste chimicale le-a aplicat pe vîrful bețișorului. A pierdut mult timp la început, încercînd să scobească bățul așa încît să se poată aspira sau sufla aer prin el, pentru a aprinde substanțele chimice. Focul rezultat putea atunci să fie aplicat țigării. Totuși, asta reînvia problema inițială. Dacă cineva ținea capătul greșit al țigării în mînă?

Derrick a avut atunci ideea genială. Ajungea doar să crești temperatura chimicalelor prin frecare, deplasînd capătul bățului pe o suprafață aspră. Lucrul acesta era absolut lipsit de riscuri deoarece dacă în timp ce sărutai, părintește, pe buze o studentă - eveniment specific vieții oricărui savant - frecai capătul greșit al bățului de o suprafață aspră, nu se întîmpla nimic. Era un mecanism absolut sigur.

Descoperirea a zguduit lumea. Cine, în ziua de astăzi, nu are asupra lui pachetul de aschii-igni, care pot fi întotdeauna aprinse fără riscuri, astfel încît ziua buzelor bășicate e dusă pe vecie? Evident, această invenție nu valorează nici cît un chibrit pe lîngă celelalte uriașe descoperiri ale acestui secol; de aceea s-a și sugerat ca aschiile igni să fie numite „chibrituri". În momentul de față, denumirea cîștigă teren.

Aproape imediat, în aplauzele întregii lumi, Derrick a primit premiul Nobel pentru fizică.

M-am reîntors atunci și am încercat să mă reînscriu la cursul lui, explicînd că fără mine n-ar fi obținut niciodată premiul Nobel. M-a dat afară cu cuvinte grele, amenințînd să-mi bage o aschie-igni sub nas. După aceea, singura mea ambiție a fost să cîștig și eu un premiu Nobel, care să întunece descoperirea lui Derrick. Eu, John Holmes, aveam să-i arăt ce pot.

Dar cum? Cum?

Am reuşit să obţin o bursă în Anglia, în scopul de-a studia ajururile din Lancashire, dar odată ajuns acolo am tras toate sforile să ajung la Cambridge, cu faimoasele sale studente şi celebrul Institut Tehnologic Chumley-Maudlin.

Studentele erau prietenoase şi exotice, şi am petrecut multe seri ajutîndu-le să-şi strîngă corsetele. Mulţi dintre savanţii de la Cambridge erau şocaţi de drumul inutil pe care-l apucasem şi încercară să mă aducă la calea dreaptă a ajururilor, însă eu am urmat bătrîna Prima Lege a Cercetării Ştiinţifice: „Ce cîştig am eu de aici?" şi-am rămas ferm pe poziţie.

Totuşi, Mike Ginscart, urmărindu-mă adeseori la lucru, a prins repede secretele meseriei şi mi s-a alăturat.

- Ăsta-i talentul meu, zicea el cu o încîntătoare lipsă de modestie. Am aptitudini înăscute în direcţia asta.

Era omul meu! În clipa aceea mi-am dat seama că el mă va duce la premiul Nobel. Rămînea doar să ne alegem domeniul care să ne convină. Timp de un an, asocierea noastră n-a descoperit nimic, cu excepţia a una sau două brunete focoase; apoi, într-o bună zi, i-am spus într-o doară:

- Acum îmi dau seama, Mike, că ochii tăi sînt extraordinar de limpezi. Eşti singurul din universitate care n-are ochii injectaţi.

- E simplu, mi-a răspuns el. Nu mă uit niciodată la microfilme. Sînt o pacoste.

- Da?

- Nu ţi-am spus niciodată? O expresie încruntată îi apăru pe chip şi se strîmbă dureros. În mod clar, activasem o amintire greu de suportat. Priveam odată un microfilm, continuă el, şi eram, bineînţeles, cu capul complet introdus în vizor. În timpul ăsta a trecut o fată nemaipomenită - care cîştigase în ultimii doi ani titlul de Miss - iar eu n-am văzut-o. Mai tîrziu, mi-a povestit Tancred Hull, ginecologul... Ticălosul a petrecut trei nopţi cu ea, explicîndu-i că-i face un control fizic general. Avea şi fotografii drept dovezi şi-a stîrnit senzaţie în Cambridge. Buzele lui Mike tremurau.

- De atunci, reluă el cu o voce stinsă, suferindă, n-am putut să mă mai uit la un microfilm.

Era să leşin de inspiraţia care îmi venise.

- Mike, am rostit eu, n-ar putea exista un mod în care microfilmele să fie vizionate mai simplu? Filmele sînt acoperite cu tipăritură microscopică. Tipăritura trebuie mărită pentru a o citi. Asta înseamnă să stai aplecat peste un ecran imobil, sau să-ţi introduci capul în vizor. Dar..., şi abia puteam vorbi de surescitare, ce-ar fi dacă materialul de pe film ar fi mărit într-atît încît să poată fi văzut cu ochiul liber, iar apoi s-ar fotografia textul mărit? Ai putea purta fotografia cu tine şi să te uiţi la ea cînd doreşti. În felul ăsta, dacă o fată ar trece pe lîngă tine, ţi-ar lua numai o clipă să ridici capul. Fotografia nu se compară cu vizorul!

- Hmmm, făcu Mike gînditor. Aproape că-i puteam vedea mintea sa uriaşă analizînd fiecare aspect al subiectului. Într-adevăr, încuviinţă, ai putea scăpa de obsesia fetelor pierdute şi, ca un aspect secundar, ar preveni congestionarea ochilor. Ah, dar stai puţin, tot ce ai avea ar fi cinci-şase sute de cuvinte pe care ai izbuti să le parcurgi în mai puţin de o zi. Şi apoi?

Era fascinant să-l vezi cum depistează imediat slăbiciunea ideii. Pentru un moment am rămas blocat. Nu mă gîndisem la asta. După aceea am rostit:

- Poate că se pot face serii de fotografii, pe care să le ţii apoi în succesiune. Evident ar fi mai dificil de transportat. Să vedem...

Creierul lui Mike continua să funcţioneze. Se lăsă pe spate în scaun, închise ochii, se îndreptă brusc şi privi de jur împrejur ca să se asigure că nu era nici o fată în preajmă, apoi închise ochii la loc.

- Nu există îndoială, reluă el, că fotografierea şi mărirea sînt posibile. Dacă un întreg microfilm e fotografiat şi mărit atît cît să poată fi citit cu ochiul liber, seria de fotografii rezultate ar acoperi o suprafaţă de...

Aici îşi scoase faimosul calculator de buzunar, proiectat de el însuşi, al cărui ecran etala, în momentele de pauză, o blondă planturoasă. Lucră atent:

- ... o suprafaţă de cel puţin cincizeci de metri pătraţi. Ar trebui să folosim o foaie de cinci metri pe zece şi să te tîrăşti pe ea.

- Ar fi posibil, am murmurat eu.

- Lipsit de demnitate pentru un savant, decît dacă, bineînţeles, nu explică ceva unei studente. Şi chiar atunci, ea ar putea fi interesată să citească cele arătate şi asta ar strica totul.

Aici ne dăduse gata pe amîndoi. Simţeam că era rost de un material pentru premiul Nobel. Filmele aveau calitatea compactizării, dar asta era tot. Ah, dacă ai fi putut împături o coală de hîrtie de cinci metri pe zece! Nu ţi-ar mai fi trebuit echipament electronic ca s-o parcurgi. Ai fi putut citi orice doreai din ea. Puteai merge înainte şi înapoi fără să mai manipulezi comenzi. Ajungea doar să-ţi mişti ochii. Ideea era teribil de incitantă. Avansul tehnologic rezultat din folosirea muşchilor oculari

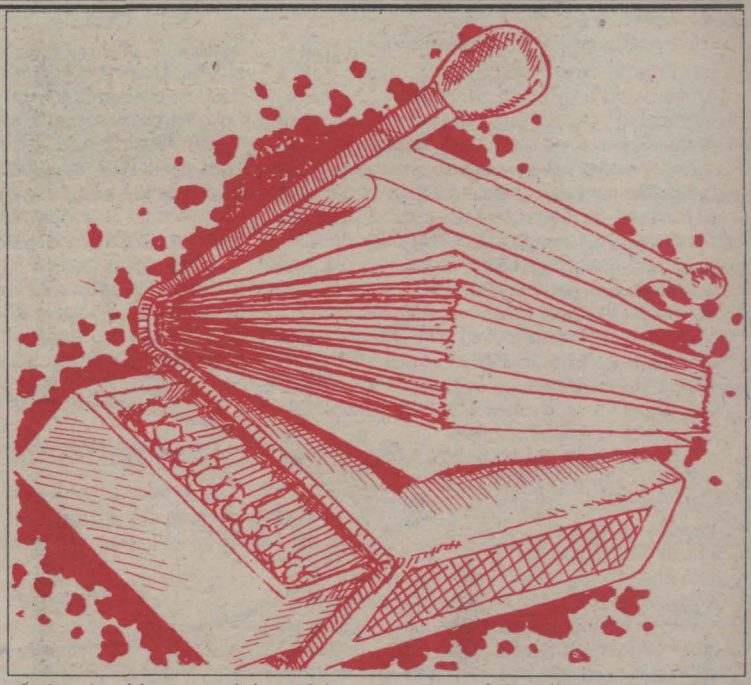

în locul echipamentului costisitor era enorm. Mike demostră imediat că privitul înainte şi înapoi pe o coală de hîrtie dezvoltă muşchii oculari şi înzestrează un savant mai bine în importanta sarcină de-a observa parada feminină. Rămînea doar de găsit mijlocul cel mai bun de-a face transportabilă o coală uriaşă de hîrtie.

Pentru a învăţa tehnicile de pliat, am urmat un curs de topologie şi am petrecut multe seri cu vreo prietenă încercînd să descoperim alte căi de împăturit. Începeam din capetele opuse ale colii de hîrtie şi, pe măsură ce împătuream, ne apropiam mai mult şi tot mai mult, pînă cînd ajungeam faţă în faţă, gîfîind şi transpirînd de epuizarea fizică şi mintală. Rezultatele erau extraordinar de excitante, însă împăturitul nu era prea bun. Cum regretam că nu studiasem prea mult matematica! Am ajuns să mă iau pînă şi de Prunella Plug, menajera noastră, care împăturea cearceafurile de la pat cu aplomb şi demnitate. Totuşi, n-a vrut să-mi destăinuiască secretul. Aş fi putut să-i spun ce voiam de fapt cu pliatul, dar nu doream s-o las să afle. Voiam să împart premiul Nobel cu cîţi mai puţini oameni. Faimoasa frază a marelui savant Lordul Clinchmore: „Să ştiţi că nu mă ocup de ştiinţă din motive de sănătate", îmi răsuna în minte.

Într-o dimineaţă am crezut că aveam ideea. Ah, cît de aţîţat eram! Trebuia să-l găsesc pe Mike, pentru că doar ascuţitul lui spirit analitic îmi putea spune dacă existau lacune. În cele din urmă, l-am descoperit într-o cameră de hotel, dar era extrem de concentrat asupra unei tinere doamne - sau boarfă, ca să folosesc termenul ştiinţific.

Am ciocănit în uşa încuiată, pînă cînd a ieşit afară, dintr-un motiv oarecare, destul de enervat, rostind:

- La naiba, Jack, nu poţi întrerupe în felul ăsta cercetarea.

Mike era un savant dedicat meseriei.

- Fii atent, i-am spus. Ne gîndeam în termenii a două dimensiuni. Ce-ar fi să încercăm cu o singură dimensiune?

- Cum adică o dimensiune?

- Ia fotografiile şi pune-le una după alta într-o singură linie!

- Ar avea zeci de metri lungime. Socoti cu degetul pe abdomenul colegei sale şi l-am urmărit îndeaproape, ca să fiu sigur că nu face greşeli. Ar fi în jur de şaptezeci de metri, zise în cele din urmă. Nu-i nici o afacere.

- Dar nu trebuie să împăturești, i-am spus. Răsuceşti. Pui un capăt pe un băţ şi călălalt pe altul. Apoi le rulezi la un loc!

- Dumnezeule, exclamă Mike. Cred c-am dat lovitura.

Totuşi, în aceeaşi zi a căzut bomba. Un profesor din America aduse ultimele noutăţi. Se zvonea, spunea el, că Paul Derrick lucra la problema unui film neelectronic. Profesorul nu prea avea idee ce putea însemna asta, dar noi ştiam şi-am îngheţat.

- A auzit pesemne cu ce ne ocupăm noi aici, am spus eu. Trebuie să i-o luăm înainte.

Şi ce n-am făcut! Am fotografiat noi înşine, am lipit fotografiile unele de altele, le-am rulat pe nişte vergele... Era o muncă de o complexitate şi delicateţe inimaginabilă, la care ar fi trebuit folosiţi meşteşugari talentaţi, însă doream să nu permitem nimănui să vadă ce făceam. Am reuşit, în cele din urmă, dar Mike era nesigur.

George ANANIA

Pledoarie pentru noul val

Romulus BĂRBULESCU

Asemeni întregului sector editorial şi publicistic, care după decembrie 1989 aproape şi-a înzecit ativitatea, cu toate implicaţiile ce decurg de aici sub raportul diversificării şi al calităţii, mişcarea s.f. „de masă", scăpînd şi de sub canoanele şi restricţiile cenzurii, a cunoscut un boom fără precedent în deceniile de cînd activează cenacluri şi se multiplică fanzine. Moda concursurilor literare, cu sau fără sponsori, juriu şi premii, a devenit endemică, aproape la fel de molipsitoare ca şi aceea a întrunirilor; un alt soi de festivism, cel al liberei iniţiative şi al voluntariatului a luat locul „Cîntării României" şi bîntuie grupurile de organizatori, solicitînd, într-un avînt uniform accelerat, aportul tinerelor condeie.

Din păcate, entuziasmul producătorilor şi consumatorilor de s.f. din fandom nu se transmite tocmai în direcţia unde s-ar putea valorifica la randamentul cel mai înalt: în edituri şi redacţii de reviste. Presiunea sărbătorească exercitată în cadrul convenţiilor locale, interjudeţene şi naţionale se pierde într-un susur anemic, strecurat anevoie pe sub uşile amintitelor instituţii; aspiraţia firească spre consacrare a cel puţin două generaţii de ucenici ai cuvîntului se preface în fuioare de fum împrăştiat alene peste acoperişurile aceloraşi lăcaşuri cu destinaţie culturală. Două generaţii, fiindcă o mînă de autori temeinic verificaţi prin apariţiile în periodice îmbătrînesc în aşteptarea debutului editorial, iar cei puţin o duzină de începători cu posibilităţi neîndoielnice visează la minunea de a se bucura în faţa unei pagini tipărite. Mai mult decît atît, concursuri în al căror regulament se prevede expres publicarea povestirilor cîştigătoare se dovedesc, din acest punct de vedere, nişte mistificări, lăsînd în urmă, în beneficiul premianţilor, doar cîteva diplome şi eventual mii de lei care, din pricina banalizării şi devalorizării, nu mai înseamnă, de fapt, aproape nimic.

Firește că astăzi mai mult decît oricînd fiece investitor are dreptul şi-şi asume riscul deplin în alegerea destinaţiei banilor pe care îi deţine ori îi gospodăreşte. Într-o asemenea perspectivă, ar rezulta că producţiile autohtone nu rezistă în concurenţă cu traducerile (ceea ce, în bună măsură, este şi adevărat). Totuşi, chiar în umilitoarea condiţie de rudă săracă, literatura originală ar trebui să aibă un scaun rezervat la banchetul artelor. Pe acest loc s-ar cuveni să se aşeze în primul rînd succesorii de drept ai pleiadei care în deceniile şapte şi opt a dat strălucire s.f.-ului românesc, crescînd o dată cu propria ei măiestrie, prin dăruirea şi grija neîntreruptă ale unor Adrian Rogoz şi Ion Hobana. În al doilea rînd ar trebui chemaţi boboci departajaţi în concursuri de către juriu a căror competenţă a fost şi este asigurată de contribuţia profesioniştilor. Dar asta nu e tot. Valorificarea complexă, inclusiv sub raportul profitului material, a scrierilor lor presupune ca mecenaţii dispuşi să sponsorizeze literele române în genul s.f. să recurgă la serviciile unor redactori de specialitate, cărora să le acorde girul de a selecta textele şi a lucra cu autorii.

Semnatarii rîndurilor de faţă visează la o revenire a timpurilor ferice, cînd cei cu talent şi cu dragoste faţă de gen ştiau că drumul afirmării le este deschis – după trecerea cu succes a examenului calităţii. Un examen veşnic reînnoit şi unde nu se făcea rabat niciodată, la care debutantul şi scriitorul consacrat erau supuşi acelorași probe, cu grad de dificultate sporit în cazul purtătorilor unor nume de rezonanţă. Mai visează ca unui sau mai mulţi asemenea redactori dăruiţi de Dumnezeu cu harul de a măsura exact, dispunînd de toate cunoştinţele necesare şi avînd un gust artistic desăvîrşit, să-şi cultive autorii preferaţi, să le solicite texte, să le urmărească şi să le îndrume creşterea pînă la dobîndirea maturităţii creative depline. Şi mai visează, în sfîrşit, ca o revistă de mare prestigiu care să publice deopotrivă beletristica unor autori de vîrf laolaltă cu materiale de critică şi teorie literară să adune în jurul ei toate forţele apte să se constituie într-o şcoală reprezentativă, aşa cum genul practicat la noi ar merita-o din plin.

Să fie acestea simple utopii? Să rămînem condamnaţi pe viaţă la postura de simpli importatori? Să fi amuţit vocile pe care nu o dată le-a ascultat cu interes şi delectare străinătatea, în timp ce atîtea minţi pline de originalitate şi strălucire se istovesc în formale şi tot mai sterile discuţii de cenaclu, iar piaţa literară ne propune nu o dată mediocrităţi sau vechituri de peste graniţă?

Atunci vom zice şi noi, ca atîţia alţii şi cu gîndul la aceste dureri ale noastre: „Păcat, păcat de sîngele vărsat!".

P.S. Cu şase volume apărute în ultimii ani, dintre care patru reeditări, şi cu alte trei pregătite pentru tipar, nu putem fi bănuiţi că în cele de mai sus am fi pledat pro domo.

- Nu cred că-i într-adevăr practic, spuse el. Dacă doreşti să cauţi un pasaj anumit din film, trebuie să rulezi, şi să rulezi, şi să rulezi, într-o direcţie sau cealaltă. Îţi obosesc încheieturile mîinilor.

Asta era însă tot ce aveam. Voiam să comunic descoperirea, dar Mike s-a opus.

- Lasă să vedem ce-a făcut Derrick, zise el.

- Dacă a făcut la fel, înseamnă că ne-a luat-o înainte.

Mike clătină din cap.

- Dacă are numai atîta, nu contează. Cu asta n-o să obţină premiul Nobel. Nu-i suficient de bună. O simt aici.

Îşi puse mîna pe fata brodată pe buzunarul cămăşii cu atîta sinceritate încît nu l-am contrazis. Mike era un mare savant, iar un mare savant simte ce va obţine premiul Nobel şi ce nu.

Derrick şi-a anunţat descoperirea, dar avea o lacună atît de mare încît ar fi descoperit-o îndată orice elev. Filmul său neelectric era pur şi simplu foaia noastră bidimensională, însă nu făcuse nici măcar efortul de a o împături. Era pur şi simplu atîrnată de un perete. De tavan fusese prinsă o scară mobilă prin intermediul unei şine. Pe scară se căţără o studentă a lui Derrick şi citi cu voce tare în microfoane.

Toţi făcură: ooo! şi aaa! la vederea cuiva citind cu ochiul liber, dar Mike, privind la televizor, se plesni amuzat peste genunchi.

- Idiotul, spuse el. Ce-o să se facă cei care au acrofobie?

Bineînţeles! Sărea în ochi, odată ce Mike o arătase: cei cărora le era teamă de înălţimi nu puteau citi cu sistemul lui Derrick.

L-am apucat însă pe Mike de mînă şi i-am spus:

- Stai puţin, Mike. Or să rîdă toţi de Derrick şi asta este periculos. Derrick se va simţi umilit şi-şi va concentra fiecare celulă a uriaşului său creier asupra proiectului. Atunci îl va putea rezolva în cîteva săptămîni. Noi trebuie să fim primii.

Mike a redevenit serios.

- Ai dreptate, Jack, făcu el. Să mergem în oraş. O fată sau două ne vor ajuta să ne gîndim.

Aşa am şi făcut, iar în dimineaţa următoare ne-am gîndit la alte lucruri şi ne-am întors la treabă. Îmi amintesc că mă plimbam înainte şi înapoi, murmurînd:

- Am încercat aceea, ochii mi-au căzut pe cămaşa lui Mike, cu nudul de pe buzunar atît de naturalist brodat, încît zonele strategice erau distinct reliefate.

- Dumnezeule, am rostit, n-am încercat cu trei dimensiuni!

Am plecat zbierînd după Mike. De data asta eram sigur că rezolvasem problema şi abia răsuflam, aşteptîndu-i verdictul. M-a privit cu ochi scînteietori.

- Asta-i, a făcut el.

Pare atît de simplu, privind retrospectiv. Pur şi simplu, am pus fotografiile una peste alta, într-un teanc. Teancul putea fi ţinut laolaltă prin mai multe procedee. De exemplu, se putea capsa. După aceea, Mike a venit cu ideea să-l punem între două cartoane rigide, pentru a proteja fotografiile.

Peste o lună am făcut publică descoperirea. Lumea întreagă a sărit în sus şi toţi au ştiut că următorul premiu Nobel pentru fizică avea să fie al nostru. Derrick, ca să-i facem dreptate, ne-a felicitat şi-a spus:

- Acum, lumea poate citi fără aparatură electonică, doar cu ochiul liber, graţie procedeului Holmes-Ginscart. Îi felicit pentru descoperirea lor pe cei doi mizerabili şobolani.

Ăsta era într-adevăr un compliment!

În ziua de azi, procedeul Holmes-Ginscart a devenit ceva familiar în toate casele. Popularitatea lui, este atît de mare încît, după numele lui, Mike a fost poreclit „carte" şi-un număr tot mai mare de oameni s-a obişnuit cu numele ăsta.

Astfel, în clipa de faţă sînt deţinător al premiului Nobel şi am un contract pentru o carte descriind amănuntele intime ale descoperirii, cu un avans de un sfert de milion de dolari. Asta e tot ce-mi trebuia. Savanţii sînt nişte fiinţe cu suflete simple şi odată ce au faimă, bani şi fete nu le mai trebuie altceva.

Traducerea Mihai-Dan PAVELESCU

Mihail GRĂMESCU

Molia

Nu sînt o tipă cine ştie ce, dar nu e nimeni să-mi reziste, atunci cînd vreau să-l dau gata. Uite, pînă şi ciubota de prof. de desen, ăla creţ ca o oaie şi plin de sine ca un curcan împăiat, că vorba ceea, nu mulţi absolvenţi ai institutului ajung titulari la colegii de tradiţie, ca al nostru; ce să mai discutăm, *mare sculă de preţ proful ăsta, chiar dacă nu aruncăm noi pe el* nici două parale şi Jeni zice că ins mai nesuferit nici nu poate exista pe lume de vreme ce şobolanul, ori poartă degeaba ochelari, ori este prost de se lasă amurgul pe unde trece, de se tot hlizeşte ea degeaba de jumătate de an la el, cînd, se ştie, Jeni este de departe cea mai a'ntîia gagică dintre noi, pe deasupra tac-su fiind cine e, nepurtîndu-se decît în ţoale din alea... Însă cînd i-am zîmbit eu odată lu' mătălîngă la o oră cînd mă scosese la tablă şi mi-a trăsnit iac-aşa, brusc, şi în loc să dau glas, că de ştiut ştiam, unde nu mi-a venit nu ştiu ce ambiţie, şi m-am scuzat că n-am putut învăţa, ca el să mă întrebe „de ce?", şi cînd m-a întrebat, atunci eu l-am spoit cu miere şi langoşi de zîmbet şi uitături furişate printre gene un: „m-am îndrăgostit!" de toată frumuseţea, oftînd din rărunchi şi ţintindu-l drept în lumina parbrizului cu ochii ăştia ai mei de răspîndesc, atunci cînd am eu chef, parfum de migdale amare, sub care şobolanul a paralizat cel puţin cinci minute, de toţi ăia din clasă căzuseră pe sub bănci de rîs, pe cuvîntul meu. Pînă la urmă, protozorul şi-a băgat nasul în hîrţoagele de pe catedră şi a mîrîit ceva de genul: „Dar să nu se mai întîmple altădată", de-a fost un chiu şi-un vai printre noi de cred că s-a prins pînă şi fraierul că făcusem de fapt caragaţă, dar ce să mai zică, fiindcă eu am rămas acolo ca de stîncă, nici n-am clipit, că nu degeaba mă antrenez cîte şapte ore pe zi la oglindă ca Peter O'Toole. Ochi în ochi cu şarpele cu ochelari, zîmbeam de zor cu zîmbetul ăla al meu de-i dă gata pe toţi fraierii din lume, oricît ar fi ei de şmecheri - aşa că, după ce s-a mai zgîit conopida la mine o dată, circumspect ca un inspector de la poliţia cu mustăţi, şi după ce nu a întîlnit nici acum decît mecla mea convingător de nevinovată şi inocentă, nu a mai întrebat, totuşi, de cine sînt îndrăgostită, ca eu să-i pot arunca poanta anecdotei, care a rămas din cauza asta în suspance pînă la partida următoare, spre deziluzia ălora din clasă care se aşteptau la stagiune completă. Înduioşîndu-se tot, ca o bunică rămasă fecioară pînă la 80 de ani, cînd e invitată la dans de nepot la balu' bobocilor, a mai murmurat doar un dulce-dulce (de parcă ar fi mîncat numai rahat cu stafide în ultimele două-trei mii de ani): „Bine, fetiţo, stai jos, poţi să stai!", spre delirul general şi ireversibil al elementelor recalcitrante.

Nu sînt eu cine ştie ce, ei bine, însă nu pot admite să stau jumătate de oră faţă în faţă cu un tip care nici măcar nu-şi ridică ochii dintr-ale lui să vadă cu cine are de-a face. Unul care ori se preface, ori e de-a binelea (prost), aşa încît nu mă pot stăpîni să nu-l fac să cadă cu botul pe labe, mai ales dacă mai punem la socoteală şi faptul că măciuca este blond şi punk, de cel mult 22, hai să zicem 23, dar în nici un caz peste, *că are obrajii ca piersica şi că lucrează dincolo de o vitrină mare etalată* în plin centru sub firma „Inexinfcorporation" (chestie care mie, de ce să mint, nu-mi zice nimic), moşmondind de zor la o maşină de calcul, părăsit săracu' şi cu un aer nefericit ce nu s-a mai pomenit de cînd e lumea şi pămîntul.

Oare ăsta nu are ochi decît pentru rahaturile alea ale lui de circuite la care lipeşte cu pistolul făcînd mereu aceeaşi plasă de pase magice de parcă şi-ar da în bobi? Nu mă vede cum stau ca proasta de atîta vreme înaintea vitrinei la numai un pas de el? Oricît de concentrat ar fi cineva, este imposibil să nu îi intre, fie şi pentru o clipă, în unghiul vizual, silueta unei tinere zîmbind unei vitrine goale de circa o jumătate de oră!

Nu am fost de felul meu niciodată o gagică înfiptă, ca Jeni de pildă, care e în stare să intre în vorbă pînă şi cu vînzătorul cel înţepat de la „Bijuteria"; eu sînt, de fapt, o timidă cum nici nu se poate mai timidă, şi chiar şi poantele pe care le comit nu provin decît din stînjeneala stîrnită celorlalţi de exteriorizarea prea ostentativă a stărilor mele de penibil interior. Fac gafe, calc în strâchini cu premeditare, şi şmecheria asta am deprins-o tîrziu, abia cînd mi-a căzut fisa că atunci cînd roşeşti, să zicem, înaintea unuia care te-a dat gata, a unuia „superb", singurul fel în care poţi evita dominaţia psihologică este să domini tu, să iei iniţiativa şi, *cînd îl vezi gata să caşte gura, sigur de el;* să nu-l laşi să-şi ia prea tare elan cu vreun „Ce s-a întîmplat fetiţo, ce ai păţit?" după care, dacă apucă el să facă prima mutare, ţie nu-ţi mai rămîne decît să joci rolul gîsculiţei fîstîcindu-te, ci înainte ca Don Juan să facă remarca, tu să îl laşi cu dinţi-n sus, aplicînd cea mai dură tehnică. „Nu mă vezi cît sînt de emoţionată?" îl întrebi. „Ba parcă..." o înnădeşte el, în cel mai fericit caz. „Ştii la ce mă gîndeam? Nu? Ei bine, mă ruşinam toată la gîndul că-mi vine să tabăr pe tine. Tu cum procedezi în situaţia în care o tipă cam ca mine, îşi cade ca o muscă beată de dragoste la pieptul păros?"

Şi, dacă şmecherul mai are destulă prezenţă de spirit încît să-i mai rămînă atîta de să mîrîie vreo tîmpenie oarecare, i-o spulberi şi pe aia, *demonstrîndu-i, răbdător şi calm, de ce e vită, şi cum ar fi trebuit să se manifeste* dacă ar fi fost băiat deştept şi ar fi ştiut să profite de avantajul net pe care l-a avut pentru o clipă asupra ta.

Dar de timidă sînt timidă, şi în nici un caz nu mi s-a întîmplat niciodată să mă înnebunesc după cineva în aşa hal, încît să nu mai ştiu de mine. Însă de data asta am simţit pur şi simplu că mi se face rău de la stomac dacă nu-l determin pe ameţitul ăla de punk-ist din vitrină să se uite la mine şi să-mi vorbească. Ba, mai mult, mi-am propus ca sîmbătă, de ziua mea, să-l invit la ceai, ca să le fac praf şi pe Sanda şi pe Jeni, cînd o să fie să-l prezint la toată lumea: „prietenul meu".

- Auzi! am zis intrînd pe uşa oficiului, uluită eu însămi de ceea ce întreprind, fiindcă m-aş fi aşteptat din partea mea la orice altceva, doar că o să ajung să agăţ bărbaţi venind de la şcoală cu geanta la subsuoară şi codiţe cu fundiţe nu! Auzi, eşti chiar atît de ocupat încît nu-ţi poţi ridica şi tu ochii măcar o clipă la mine să te uiţi la cum ar fi arătînd nenorocita care a căzut de-un ceas înaintea vitrinei?

Mi-a răspuns pentru început doar prin ridicarea privirii, pur şi simplu, fixîndu-mă ca pe un circuit împuţit căruia i-ai pierdut schema. Rămăsese blocat ca un releu ruginit, dar pe chip i se oglindea o tristeţe fără margini, şi, oricît ar părea de paradoxal, cea mai expresivă inteligenţă din cîte mi-a fost dat să întîlnesc la semenii mei.

- Fata arată foarte bine, a rostit într-un tîrziu, zîmbind, în sfîrşit. Dar, spre părerea mea de rău, am de lucru, nu pot face conversaţie şi protocol. Şefu' a zis ca să termin astea pînă diseară, şi abia dacă reuşesc să le dau de cap...

Mi-a întins justificativ, ca şi cum mi-ar fi aşteptat confirmarea, încurcătura de maţe de plastic peste care stătuse aplecat. Avea un aer de nevinovată îngrijorare care m-a făcut să răsuflu, abia acum, pe deplin uşurată, că a fost să iasă bine pînă la urmă, şi am roşit şi mai tare, dacă se poate admite că există un superlativ al superlativului, cînd m-am văzut silită să trec iar la atac, înţelegînd că în relaţia asta stranie cu „bărbatul" va trebui să-mi asum eu întreaga iniţiativă:

- Ai putea să mă inviţi măcar la o plimbare, după program. Eram contrariată de privirea aia a lui deschisă, şi sinceră, şi gentilă, şi toantă de convenţională, dar slavă Domnului că era aşa şi nu altfel, vulgară, de exemplu, sau insinuantă, cum ar fi avut destule motive să fie. Pe de altă parte, însă, cel mai tare mă minuna ambiţia stupidă cu care mă cramponam în insistenţe fără noimă, împinsă înainte, probabil, de chiar modul în care lua el evenimentul ca pe nimic mai firesc, în ceea ce simţeam, în cum mă comportam.

- *Cred că ar fi prea tîrziu, domnişoară,* s-a explicat el cu o infinită blîndeţe inofensivă, scrutîndu-mă cu întunericul de dincolo de pupilele holbate cît întregul iris, într-o căutătură ce-mi dădea frisoane.

Pur şi simplu i-aş fi sărit în braţe, l-aş fi mîngîiat şi l-aş fi pupat ca pe o păpuşă mare, i-aş fi strîns la piept găgăuţa pe bigudiuri, pînă s-ar fi înăbuşit de pasiunea ce mă anima. De cînd nu mă mai jucam cu păpuşile nu mai avusesem instincte atît de copilăros-atavice (oare o fi existînd un asemenea cuvînt?).

- Ba nu ar fi deloc tîrziu! am bătut din picior, ca o cretină mică.

- Ba da, a insistat el. Mămica ta s-ar îngrijora, şi nu este frumos să-i faci una ca asta mamei tale.

Nimic mai agasant în relaţiile cu un tip decît să-ţi aminteasca de familie şi de dependenţa ta atunci cînd e vorba de o întîlnire, de parcă nu te-ai putea îndrăgosti decît cu consimţămîntul expres al „celor mari" care să te împingă de la spate: „Hai, micuţo, e ora mesei!", în lipsa avertismentului competent tu fiind atît de chioambă, după părerea ăstora, încît, neavizată, ai fi în stare să sucombezi de inaniţie cu mîncarea sub nas, fără să ştii ce se întîmplă cu tine.

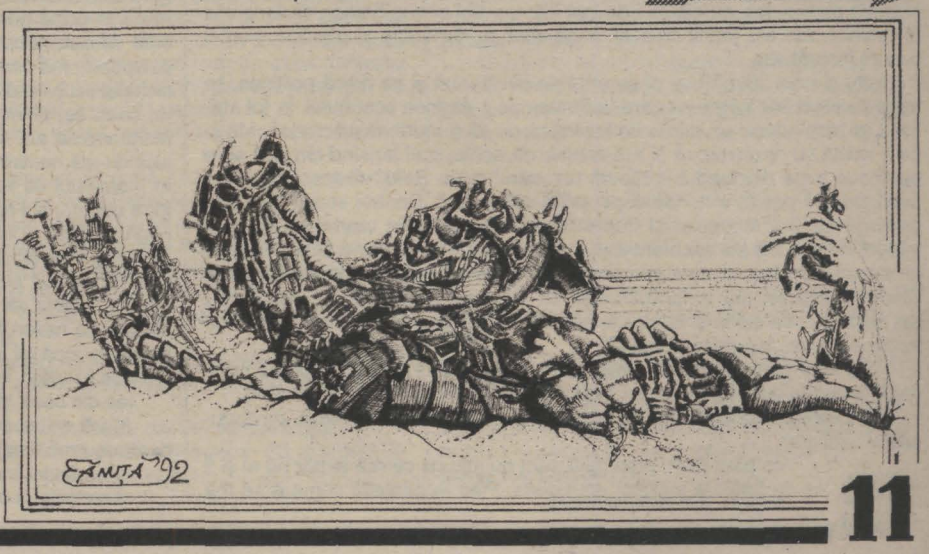

Vai, ce nu-i pot suferi eu pe ăştia care mă tratează ca pe o vacă, şi nu înţeleg cum de au celelalte fete baftă doar de flăcăi romantici care după primele cinci cuvinte schimbate le şi invită să fugă cu ei în lume (şi proastele refuză). Uite, Jeni aşa a păţit cu Mufi-studentul, şi au rămas împreună, şi doar eu am noroc numai şi numai de moamfe din astea care, în loc să-mi facă ei curte ca tot omul, îmi propun doar chestii serioase de genul: „Mă laşi să te conduc pînă acasă pe jos? Sau, mai bine, ia metroul, că, uite, s-a făcut tîrziu şi mama ta trebuie să fie îngrijorată, că ai întîrziat cinci minute". De parcă mama nu ar avea altceva de făcut decît să-mi cronometreze mie performanţele pe suta de metri plat.

- Bine, zic, dezamăgită, înţeleg că nu ai chef azi, dar sîmbătă seara vii la mine? Dau o serată şi dintre colegele mele eu sînt singura fără partener.

- Nu ştiu, zice el. Zău, nu ştiu. Mai bine ai vorbi cu Şefu'.

Ia te uită cîte fasoane? Ăsta e mai rău ca o fecioară speriată de faptul divers! Mă mir că nu vrea să i-o trimit pe mama să-l ceară Şefului. Oare ce m-o fi lovit amocul tocmai cu fecioara asta îmbătrînită precoc?

- De ce reţineţi muncitorul în timpul programului, domnişoară? se răsteşte în spatele meu o voce aspră.

Am ghicit din prima încercare (deşi aveam dreptul la trei, conform contractului din povestea cu ghionoaia şi baba-cloanţa), că ăsta trebuie să fie vestitul „Şefu'". Curajul meu şi-a înfipt iar nasu-n maţele încurcate pe masă, abordînd figura jalnică a inculpatului surprins în flagrant delict. Dacă nu aş fi mînată înainte de patima asta absolut anormală, într-o situaţie firească ar trebui să-l scuip în ochi pe nătîng şi să mă topesc în zare fără ai mai arunca nici măcar o privire în urmă, ca unui laş nenorocit ce e. Dar în loc de aşa ceva, mă pomenesc cu gura vorbind fără mine:

- Sînt prietena muncitorului dumneavoastră.

Îmi pironesc privirea pe maţele prin care „prietenul meu muncitorul" scormoneşte ca disperatu', doar să nu-i mai văd ăluia mutra tîmpă şi uimită de şuchie cu care se holbează la mine ca la alte alea. Pe chipul şefului ăstuia, nimeni pe lume nu ar putea citi, oricîtă bunăvoinţă şi-ar da, altceva decît o zeflemea de escroc bătrîn umflîndu-se-n burtă cu osîndă pe seama amărîtului meu de iubit la prima vedere, pe care-l stoarce şi suge de toată vlaga şi tinereţea lui nenorocită.

- Sîmbătă e ziua mea. Sînt sigură că îl veţi învoi, nu?

Norocul meu drag cu păr pe moaţe nu zice nici cîr, nici mîr, cînd porcul bătrîn de Şefu' se zgîieşte la mine obraznic şi măcăne rîzînd icnit:

- Desigur, dacă sînteţi prietena lui...

- Da, zic, ridicînd ochii.

Sînt probabil mai roşie ca sfecla.

- Mama dumneavoastră ştie de asta?... rînjeşte insinuant Şefu', lua-l-ar dracu'.

- Da, rostesc sec.

Mă bucur că la replica asta vocea mea a avut exact intonaţia pe care am dorit-o: îngheţată, protocolară, tăioasă.

Simt o ură fără margini împotriva blestematului, exploatîndu-l pe prostul meu scump ca pe o oaie stînd cuminte la muls, cu nasu-n jos, fără să crîcnească. Poah!

Toată noaptea n-am putut închide ochii de revoltă. Mă tortura înjosirea acceptată cu atîta indiferenţă de dragostea mea dintîi, şi mi-l imaginam robotind încă în spatele vitrinei, ca un sclav sîrguincios, pentru ca mîine să-i permită Şefu' să vină la mine. Parcă-l vedeam înnodat între maţele de naylon, scrutînd cu privirea neagră şi obosită încîlceala de pe bancul de lucru, executînd fără speranţă comenzile idiotului ăluia obscen, executînd fără comentarii, ca un prost, harnic şi modest, ruşinos şi nefericit, executînd de parcă nu ar fi venit pe lume decît ca să execute comenzile tuturor imbecililor şi îmbuibaţilor...

Sîmbătă, la şcoală, abia dacă am mai putut ţine ochii deschişi, dar cînd a sunat de ieşire am străbătut în fugă străzile pînă la atelierul de sub firma cifrată „Inexinfcorporation". L-am zărit prin vitrină încă dinainte de a intra. Muncea sîrguincios, cu pistolul de lipit într-o mînă şi şurubelniţa de tensiune în cealaltă, dar era înţolit cu o cămaşă albă cu danteluţe şi papillon, numai bun de însurătoare.

Intru şi-i zic: „Bună!", şi el se opreşte din treabă şi se ridică politicos, îşi trage pe el un frac negru pe care-l atîmase pe marginea scaunului. În tot atelierul se răspîndeşte un miros de levănţică de să-ţi mute nasul din loc. Mă ia de-o toartă cu dezinvoltură şi mă scoate de acolo, mai lansînd din uşă spre perdeaua roşie din fundul încăperii un „săru' mîna Şefu'" respectuos. Dar, după aia, mă poartă victorioasă pe străzi către casă. Doi-trei vecini care trec pe lîngă noi mă recunosc şi întorc miraţi dovlecele, în vreme ce eu trec mîndră de el, că îi stă excelent aşa, pus la patru ace - nici nu ai spune că e un simplu muncitor, ci, cine ştie ce grangur. Are o prestanţă nemaipomenită. Cînd vin gagicile, mă invidiază toate, că nici unul dintre păduchioşii lor nu ştie să fie atît de salon şi tandru totodată, atît de discret şi decent ca muncitorul meu de la „Inexinfcorporation".

- De ce-ţi pierzi timpul în atelierul ăla nesuferit? îl întreb. Ai putea găsi, cred, ceva mai bun. De ce te laşi exploatat atît de josnic de un mizerabil?

Îmi zîmbeşte deschis, sincer, stupid. Dar nu-mi răspunde nimic, privindumă cu ochi mari.

Am băut mult, prea mult. Nici nu ştiu de ce mă supăr pe el şi îl las de fraier la mijlocul unui dans. Plec în cealaltă cameră să mă sărut cu un coleg pe care nu pot să-l sufăr. Colegii care, pînă mai ieri, nici nu se uitau la mine, foiesc în jurul meu. Se vede treaba că mi-au crescut cotele, de cînd au prins de veste cam cu ce soi de tipi îmi trec eu vremea. Mă zbîrnţui ca o nebună. Şi, cum mă zbîrnţui aşa, îmi dau seama că aş suferi nemaipomenit dacă el s-ar supăra din cauza tîmpeniei ăsteia şi ar pleca. Îl caut din ochi şi nu-l văd. „Dacă a plecat?" Dar nu, el mă aştepta în cealaltă cameră. Îmi zîmbeşte de dincolo de valurile mării, de tărtăcuţe goale, ţopăind între noi, purtate sus cu mîndrie de asistenţă, şi, cînd îi fac semn cu mîna, fericită că e acolo, el îmi strigă: „La mulţi ani!" şi toate găinile mele de colege turbează de invidie, de ce noroc porcesc pot avea eu, afurisita.

Mă duc lîngă el să văd ce face, şi el stă de vorbă. I-a strîns, cu gura căscată pe lîngă el, pe toţi tipii mai de doamne-ajută, şi le zice ca din carte. De dansat nu dansează decît cu mine, dar dansează nemaipomenit. I-a ameţit pe toţi de i-a luat apa, iar eu sînt de-a dreptul fascinată.

Mai tîrziu, nu ştiu cum vine vorba de muzică şi artă. Cîţiva „artişti" se dau în spectacol, şi atunci ne cîntă şi el o compoziţie, a lui, dedicată, cică, special mie. Nici ăia de prin formaţiile la care plăteşti biletul cu creditele de pontaj pe trei luni nu ar fi în stare de ceva mai dichisit. Bietele mele exerciţii şcolăreşti pentru sintetizator sună după aia atît de fals că nici nu mai suport aplauzele de complezenţă care pot fi sigură că ar urma, ca la toate aniversările mele. Că de mică puradelă mă putea mama să fac bîlci ca bleaga, cînd, e clar, nu am nici un fel de aplicaţie spre aşa ceva. E suficeint să asculţi 10 secunde de muzică adevărată ca să-ţi dai seama, că oricît m-aş strădui n-aş ajunge să compun aşa ceva nici peste 1000 de ani. Îmi lipsesc geniul, forţa, cunoştinţele necesare.

Trîntesc peste instrument capacul negru, lăcuit, în care figura mi se reflectă rînjind ondulat. Începe iar dansul şi plutim amîndoi, ochi în ochi, împrejurul camerei din ce în ce mai largi, cum n-a mai fost niciodată, pînă cînd rămînem numai noi doi şi mama, pe care o expediez în camera ei să se culce. Pe el îl rog să mă aştepte să mă schimb, ca să ieşim să ne plimbăm în parc. Dau fuga să-mi pun rochia albă cu decolteu în spate. În ea îmi stă mie cel mai sexi. Îmi pun şi cerceii cu diamante false, îmi dau şi ruj pe buze. Cu totul şi cu totul nu lipsesc mai mult de o jumătate de oră în care îl aud tot timpul cum cîntă la sintetizator.

Cînd mă întorc în sufragerie îl găsesc întors cu spatele, aplecat peste clape, reflectîndu-se în apele negre de lac. Are cea mai perfectă ţinută din cîte am văzut. După cum cîntă, ar putea oricînd să dea spectacole, fie şi la Ateneu. Undeva, în adîncul imaginii oglindite, mă văd şi pe mine, albă, fragilă, ca eroinele din filme. Îmi dau lacrimi. Mă reped hotărîtă să-l sărut acum ori niciodată. Dar cînd mă aplec peste el, şi cînd el se întoarce spre mine, zăresc molia.

E o molie mare, cu aripi multicolore, în tente liliachii întunecate. Cine ştie cîtă vreme a stat ea ascunsă printre ţoalele alea străine, de împrumut, care îi dădeau totuşi „prietenului meu" atîta prestanţă. „Prietenul meu", cum făcusem tîmpenia să îl prezint tuturor.

Parcă vedeam figura maică-mi mîine, cînd avea să sosească decontul de închiriere de băieţi cu antetul „Inexinfcorporation". Am scrîşnit din dinţi neputînd-mi dezlipi ochii de pe molia ce bătea încet din aripi, rozînd. Îşi mişca picioarele păroase chiar pe gura lui, printre firele de naylon ce răzbiseră prin ochiurile leproase căscate în anvelopa simulînd carnaţia suavă ce îl făcea să semene atît de bine a om. Pergament! Asta era, pergament, ambalaj frumos colorat de sub care se iţea acum la vedere ţesătura sintetică a substratului roz-bombon tapisînd gingia spartă.

Evident, el habar n-avea de catastrofă şi mă fixa mai departe cu ochii inexpresivi, pe care îi crezusem, în naivitatea mea de pînă acum, *trişti*. Auzi: „trişti"! Ce eroare!

- Pleacă, am spus.

El s-a ridicat cu gesturi ţepene, nu protocolare, ci *ţepene*, a salutat mecanic şi a plecat, ca nimic mai normal. Chipul frumos i se descompunea din ce în ce mai profund degradat, mutilat de molia cea mare şi liliachie. L-am urmărit în gînd cum coboară treptele casei, cum străbate oraşul purtîndu-şi ca pe o ţigară, molia în colţul gurii, cum pătrunde în atelierul pustiu la ora înaintată a nopţii, cum se autointroduce în cutia de ambalaj, ca o jucărie cuminte şi deşteaptă, aşteptînd pînă cineva desface capacul şi nu mai găseşte din el decît scheletul nichelat scufundat în praful de sămînţă de molie liliachie în care s-a transformat tot ceea ce, cîndva, mimase atît de bine viaţa cea frumoasă şi atrăgătoare. Multă vreme am stat neclintită lîngă sintetizator, sigură în liniştea casei pustii, jucîndu-mă neatentă cu cordonul de alimentare pe care îl smulsesem din priză în momentul de furie. Coborînd într-un tîrziu privirea, am remarcat ce ţineam între degete, şi l-am extras cu un gest firesc şi din mufa din dreapta capacului negru şi lăcuit al instrumentului în care încă mă mai oglindeam: mică şi penibilă în rochia mea albă, exagerat de decoltată în spate. Şi, ca şi cînd aş fi urmat un plan de demult pus la punct pînă în cele mai mici amănunte, m-am urcat pe taburet, atentă să nu mă dezechilibrez, am aruncat unul dintre capetele cordonului de nailon peste bratul lustrei, i-am făcut celuilalt laţul pe care mi l-am trecut pe după gît, şi cu o lovitură de călcîi am zburat de sub mine taburetul.

„Ce prostie", îmi zic, aruncînd cît colo cordonul sintetizatorului.

Ies din casă trîntind uşa.

Afară miroase a primăvară. Din penumbra trotuarului de vizavi, un derbedeu mă fluieră, interpelîndu-mă cinic:

- Hei, fetiţo, încotro?

- La agăţat, i-o trîntesc eu, orbraznică. Tu?

Sarmisegetusa – O poartă către zei?

Florin MUNTEANU

Rezultatele deosebite obținute în domeniul teoriei relativității și a mecanicii cuantice, constituirea și aplicarea electronicii în multiple domenii, apariția și dezvoltarea inteligenței artificiale, sînt doar cîteva din evenimentele care au declanșat în acest secol o revoluție științifică și tehnică fără precedent în istoria omenirii. Generalizarea cunoștințelor din toate domeniile la nivelul întregii societăți umane, conduce la restructurări ale acesteia, cu puternice implicații în reevaluarea prin sinteză a cunoștințelor dobîndite din antichitate și pînă în prezent.

Această activitate dificilă, menită să contureze o viziune integratoare a Realității, este poate un reflex de apărare al omului ce încearcă să se regăsească după un intens efort de analiză. Setea de cunoaștere dublată de o *disponibilitate tehnologică* din ce în ce mai mare a condus la „disecarea" naturii după multe direcții ce s-au cristalizat în tot atîtea discipline. În fiecare disciplină au apărut concepte și modele specifice, limbaje proprii unui domeniu, ramuri sau subramuri care îngreunează pînă la blocare o abordare modernă pluri și interdisciplinară. Accentul pus pe aspectul aplicativ al cunoașterii a generat un standard de consum specific omului civilizat și aceasta fără a se ține seama de disponibilitățile reale energetice și materiale. Rezultatul acestei activități este perturbarea mediului ambiental la nivel planetar, perturbare care ridică din ce în ce mai acut o întrebare: **putem continua activitatea industrială cu toate ramurile ei în așa fel încît să mai reziste în viață cele aproape 6 miliarde de oameni?** (Oare ce este mai înțelept și util – să existăm și mîine sau să facem în continuare, de exemplu, strunguri?)

Principala problemă ridicată de studiile ecologice o constituie poluarea la limită a planetei, poluare determinată de scopul și metoda satisfacerii „nevoilor" impuse de „conceptul de om modern". Dependența de combustibilii clasici este azi practic totală, iar complexitatea tehnologică și pericolul folosirii pe scară largă a combustibililor nucleari nu constituie decît o alternativă provizorie. Poluarea pare să fie de neînlăturat, iar între dorințele omului modern și posibilitatea acestuia de a proteja natura apare o prăpastie din ce în ce mai mare. Încercarea de reconstrucție ecologică este în momentul de față o dorința unanimă. **Dar oare înțelegem implicațiile profunde ale cuvintelor Reconstrucție, Ecologie și mai ales a reuniunii lor?** Poate că, dacă am avea „planurile" inițiate ale „construcției" naturii, dacă am deține legile de evoluție neliniară și ireversibilă a ceea ce numim generic Ecosistem, dacă am putea identifica momentul în care ne aflăm și dacă am cunoaște parametrii de control ai acestui gigant sistem ierarhizat numit Univers, poate am reuși să facem ceva constructiv. Altfel, implicarea activă în corecția acestui sistem complex poate conduce cu probabilitate mai mare la distrugere definitivă, decît la echilibrare.

Oare poluarea chimică este singura și cea mai semnificativă formă de poluare? Ce influențe exercită asupra viului și implicit a omului, explozia de forme geometrice specifice lumii anorganice, cu numeroase muchii și colțuri în ritmuri monotone (de la blocuri pînă la aparatura pe care o producem) care vin parcă să întărească efectul de artificializare, de robotizare a omului, de negare a viului însuși. Oare Natura cum ar fi proiectat și realizat un strung? Ce implicații în evoluția viului are construcția pe verticală a locuințelor ce folosesc pereți de grosime apreciabilă, armați cu fero-aliaje care determină o „celulizare" a spațiului după norme arbitrare, validate de considerente de eficiență economică?

Este cunoscută tradiția japoneză în domeniul amplasării și construcției de locuințe ușoare, cu pereții subțiri și uși glisante capabile să-l apere pe om de intemperiile naturii, dar nu cu prețul „izolării într-o cușcă". Mai ciudată poate fi considerată grija japonezului tradițional de a imprima pînă și pomilor din jurul casei forme cît mai diferite de o geometrie liniară. **Există oare o necesitate inclusă intuitiv în elementele tradiționale și care permit omului o integrare în natură prin intermediul formelor și dimensiunilor obiectelor ce-l înconjoară?** Dacă am găsi un răspuns afirmativ, atunci ar trebui să vorbim și despre o poluare prin Formă. Dacă la cele prezentate mai sus am adăuga și complexitatea situației politice pe plan global, am obține o schiță firavă a situației de mare criză în care se afla Omul acestui sfîrșit de mileniu.

Între dorință și putință, între natural și artificial, între descoperire și invenție, între a fi și a nu mai fi, ei, Omul trebuie să discearnă și să aleagă. Și pentru a discerne și alege în cunoștință de cauză, într-o situație de o asemenea complexitate nu are decît o soluție: să valorifice în sens intelectual întreaga avere a cunoștințelor dobîndite din zorii existenței sale și pînă în prezent; să topească în retorta minții granițele artificial puse între atîtea discipline diferite ce au însă un singur obiect de studiu: Natura.

În acest context, identificarea unui obiectiv de studiu, capabil să polarizeze atenția și priceperea unei diversități de oameni, și care să conțină intrinsec proprietăți de natură să conducă, „în mod natural și logic", la sinteza cunoștințelor dobîndite de umanitate pînă în prezent, poate fi considerată o soluție în depășirea crizei existente în prezent, în toate domeniile. **Și în acest sens, Natura a fost generoasă în această parte a lumii, între Carpați și Dunăre, căci aici se află o dovadă a modului în care s-au înțeles și utilizat practic, rațional și irațional, legi cunoscute sau numai intuite ale Universului: Cetățile și așezările Dacice din Munții Orăștiei. (5).** Pentru rezolvarea **Enigmelor** conținute în **Pietrele de la Sarmisegetusa** (6) este nevoie de o abordare deosebit de complexă, pe care doar un cadru organizat la nivel național și internațional îl poate oferi. Și acest lucru nu numai datorită diversității unghiurilor sub care trebuie privită problema, ci și datorită unor legături „funcționale", sugerate de asemănări cu cunoștințe exprimate în cel puțin alte două zone geografice: Egipt (8, 9, 10) (Complexul marilor Piramide) și Anglia (Complexul megalitic de la Stonehenge). Dată fiind ordonarea ființării în timp a complexelor menționate mai sus, se poate spune că Sarmisegetusa, ultima creată, a reușit să concentreze și să rafineze în sanctuarele sale întreaga cunoaștere inițiatică a vremii și din acest motiv o considerăm ca bază de plecare în încercarea de descoperire a enigmelor incriptate în geometria lor. Legătura cu sanctuarul megalitic de la Stonehenge este directă și se bazează pe asemănarea constructivă cu sanctuarul mare rotund, care este doar unul din cele 6 sanctuare din incinta sacră de la Sarmisegetusa. În acest sens, sîntem întru totul de acord cu părerea D-lui Ioan Rodean: „Raporturile esențiale, existente între aceste două monumente, vor putea fi descifrate abia cînd se vor pune în cumpănă nu greutatea, volumul și mărimea materialului de construcție, ci legile care au guvernat sistemul arhitectural al acestor două monumente. O comparație între complexul megalitic de la Stonehenge și sanctuarul mare rotund de la Sarmisegetuza este posibilă doar sub acest aspect".

În plus, noi considerăm că înțelegerea rolului celor 5 sanctuare ce alcătuiesc împreună cu cel mare complexul de la Sarmisegetusa, precum și identificarea influenței avute de gîndirea pitagoreană antrenată în complexul inițiatic al Marilor Piramide din Egipt, și sugerată de prezența personalului mitic Zamolxe, considerat de istorie „sclav al lui Pitagora", va permite înțelegerea complexității și mai ales a unicității construcțiilor de la Sarmisegetusa. Aceste conexiuni formează baza de justificare a oportunității utilizării complexului de la Sarmisegetusa ca germene de „recristalizare" a gîndirii umane.

Metodologia de studiu poate fi găsită printre rezultatele din ultimele decenii privind tratarea neliniară a fenomenelor din natură, printre discipline de sinteză precum: **Sinergetica (1), Fizică complexității (3, 4), Teoria catastrofelor. De un real folos vor fi modelele matematice ce par a fi mai apropiate descrierii naturii: Fractalii (2), Teoria tranziției la haos, precum și a Automatelor Celulare și a Calculatoarelor Neuronale.** Dar despre acestea în numărul următor.

Bibliografie:

(1) H. Hermann – Sinergetics, An introduction, Nonequilibrium phase transitions and self-organizations in physics, chemistry and biology

(2) B. Mandelbrot – The fractal geometrye of nature, Freeman, San Francisco, 1983

(3) T. Rene – Structural Stability and Morphogenesis, An outline of a general theory of models, London, 1972

(4) P.W. Anderson – Is complexity physics? is it Science? What is it?, Physics today, iuly 1991

(5) Ioan Rodean – Enigmele pietrelor de la Sarmisegetusa, Ed. Albatros, 1984

(6) Ioan Glodariu – Cetăți și așezări dacice în munții Orăștiei, Ed. Sport-Turism, 1988

(7) A. Petringenaru – Imagine și simbol la Brâncuși, Ed. Meridiane, 1983

(8) Matila Ghyka – Estetica și teoria artei, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1984

(9) G. Chițulescu – Șapte monumente celebre ale arhitecturii antice, 1965

(10) H.R. Radian – Cartea proporțiilor, Ed. Meridiane, 1981

David FLORIAN

Şi-a săpat singur groapa

- Cumpărăturile dumneavoastră au plecat spre cosmodromul Ass nava Err-14 domnule. V-aş recomanda...

- Mulţumesc, ajunge! îl întrerupse Kejing.

- O ultimă noutate domnule. Cred că v-ar fi de mare folos şi de altfel este pe GRATIS.

- PE GRATIS?! tresări Kejing. Omuleţul zîmbi îndatoritor, zîmbet profesional, dar ochii îi sclipeau dispreţuitori. Oameni...

- Exact domnule! Mai aveţi dreptul la încă 3,5 conturi galaxice şi la acest preţ vă pot recomanda un minicyber special policalificat, silenţios, bazat pe principiul „Krass", autonom, econom şi...

- E bun de ceva? întreabă sceptic Kejing.

- Binenţeles! Priviţi-l!...

- Ăsta e?

- Da, şi vă asigur că...

- De ajuns! Îl iau!

După cîteva minute Kejing mergea grăbit pe strada pustie privind cu coada ochiului spre minicyberul HAQ. Era mic, neverosimil de mic chiar, negru, cîteva leed-uri sclipeau anemic şi un display. Lui Kejing nu îi plăcea. Nu era un produs marca Terrei. Ridică din umeri şi mări pasul. Aparatul mări şi el viteza mergînd acum alături. Om şi robot.

- Trei metri distanţă!

Rectific: om şi slujitor. Acum ajunseseră în faţa navei Err-14. Kejing mai privi odată planeta şi în următoarea secundă nava Err-14 decola dispărînd în spaţiu. Kejing plecase. În primele ore uitase de HAQ. Muncise pînă la extenuare în buncărele de echipament şi acum îşi putea permite cîteva clipe de relaxare. Era nervos. De aceea cînd HAQ s-a oprit lîngă el a şoptit printre dinţi:

- Dispari!

- Îndată Stăpîne! a răspuns aparatul. Dar permiteţi...

- Ce?

- Sistemul de siguranţă al navei este avariat, comanda auxiliară V-8 prezintă circuitele polarizate în sectorul A-19, moto...

- Zău? întreabă ironic Kejing.

- Motorul nr. 4 realizează doar 72,93% din randamentul maxim, tra...

- Chiar aşa?

- ... traiectoria navei s-a modificat cu 41' 00 23". În următoarele 6 secunde în actualul regim corecţia traiectoriei necesită 31% din combustibil şi...

- Şi?

- ... şi restul de 69% nu ar asigura necesarul pentru traiectoria iniţială.

- Cum?! răcni Kejing. Doar 6 secunde?! Sări în picioare alergînd spre camera de comandă. Corectă traiectoria navei manual, verifică motorul nr. 4, circuitele din sectorul A-19 şi sistemul de siguranţă. Toate erau defecte. Era furios şi obosit. A ajuns să facă munca aparatelor? El?! Un OM?! Nu se mai poate! Trebuie să pună lucrurile la punct. Îl cheamă pe HAQ privindu-l dispreţuitor.

- Eşti bun de ceva?

- Da Stăpîne!

- Poţi să conduci nava?

- Da Stăpîne!

- Atunci condu-o! Prezinţi 6 raporturi zilnice. Clar?

- Îndată Stăpîne!

După trei zile Kejing nici măcar nu a citit raporturile prezentate cu regularitate de HAQ şi, pe unde îl găsea, îl lovea cu piciorul privindu-l dispreţuitor.

- De cînd am ajuns să fac munca ta?! răcnea furios şi îl încărca cu alte corvezi. Îl înfuria faptul că robotul nu se împotrivea şi îndeplinea totul la timp. Acum HAQ făcea aproape totul şi Kejing se putea odihni în linişte. Ajunsese chiar ca după trei săptămîni să se plictisească plimbîndu-se fără rost prin navă. Îi lipsea activitatea, şi-a zis şi a intrat în camera de comandă. Constată cu uimire că habar nu mai avea cum arătau comenzile manuale. Ridică din umeri distrat. Se poate întîmpla oricui. Ce-ar mai putea face? Să calculeze? Nu, asta s-o facă HAQ. E munca lui. Pentru ce-a fost construit? se întreabă indignat. Mai bine să se plimbe. Nava este mare... Ar fi o idee. Şi-a-nceput să se plimbe ore întegi pe holurile lungi şi pustii devenind, pe zi ce trecea, tot mai absent faţă de navă şi intinerariul ei, dar constată că obosea prea repede. Nu e bine! şi-a zis şi-a chemat minicyberul la ordin:

- Inventează ceva capabil să-mi asigure o deplasare dependentă de voinţa mea, silenţios, viteză reglabilă, fiabil etc...

- Îndată, Stăpîne! a răspuns invariabil HAQ şi curînd un mic fotoliu plutitor înlocuia munca superbelor sale picioare purtîndu-l cu mari viteze pe holuri, ciocnind amuzat roboţii prea lenţi sau imprudenţi şi-i plăcea atît de mult, încît nu-l mai părăsea 24 din 24 de ore. Şi avea o plăcere nebună să îl izbească pe HAQ, atunci cînd îl găsea pe holurile navei. Gata cu gluma! şi-a zis. Dacă o mai ţinem mult în ritmul ăsta atunci va rămîne fără roboţi la bord ori el avea nevoie de ei. Ce misiuni le-ar mai putea da de îndeplinit? Doar pentru asta au fost construiţi, nu? Să îl ajute! De exemplu ce ar fi, să nu mai citească cele 6 raporturi prezentate zilnic de HAQ, ci să le asculte? Nu ar fi nimic însă, după un timp, constată uimit apoi indiferent că a devenit analfabet! Ei şi! Ce chestie! Şi din această cauză nu mai plouă? Doar astăzi toate aparatele sînt cu

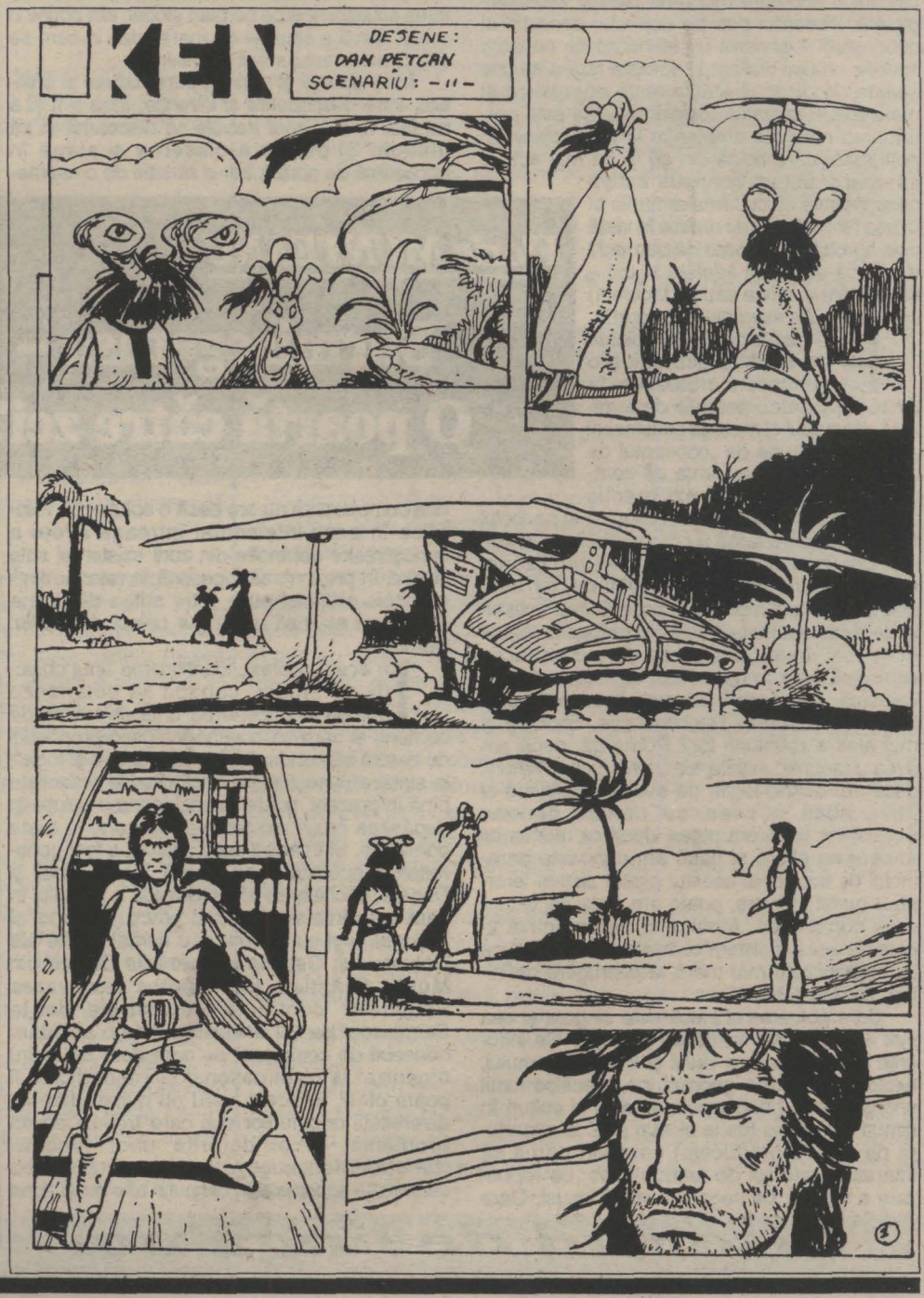

comandă verbală așa că nu este nimic deosebit să nu recunoști literele. Totuși, simțea ceva malefic plutind în jurul său. Și-a făcut chiar un control medical dar, în scurt timp s-a liniștit. Descoperise un nou joc și îi plăcea. Îi ordona lui HAQ să descopere modalități artificiale de înlocuire a funcțiilor organismului său, cele mai sofisticate. De la un timp îl dureau dinții. Inadmisibil! Pe HAQ nu îl dor dinții și îl dor pe EL?! Să înghită HAQ pentru el în stomacul său artificial, să prelucreze, să separe și caloriile, proteinele, hidrocarburile să fie transferate direct Stăpînului. Și așa era pierdere de timp. Apoi din cauza vitezei excesive respira tot mai greu și s-a gîndit că ar fi mult mai avantajos să respire și să-l întrețină arderile interne HAQ pentru Stăpîn, nu? Și s-a mai gîndit... Dar de ce să gîndească el? Chiar! Roboții sînt numai executanți, dar atunci cînd intervine un factor necunoscut nu sînt buni de nimic. Tot el trebuia să gîndească pentru toți. Asta este echitate? Kejing se simțea frustat. Așa că îl chemă imediat pe HAQ, îi prezentă pe larg situația și l-a programat ca încet-încet memoria sa să fie copiată de minicyber, structura și funcțiile creierului să fie și ele copiate întocmai, într-un cuvînt: totul.

Minicyberul, normal că nu avea nimic împotrivă și, a răspuns invariabil: „Îndată Stăpîne!" Kejing era fericit. Au urmat multe luni de liniște și odihnă aproape totale pînă cînd, într-o bună zi, îndreptîndu-și fotoliul spre colțul său preferat s-a oprit surprins zărindu-l pe HAQ aici.

- Ieși afară! a mîrîit amenințător Kejing. Mincyberul nu a răspuns. Kejing îl privea mirat. Nu a auzit ordinul?

- Cară-te! strigă din nou.

- Nu...

Kejing nu mai avea aer. Auzise bine?

- Rectificare: îndată Stăpîne! a răsunat din difuzor o voce supusă și Kejing îl privea gînditor cum se îndepărta.

- Stai! De ce ai venit aici? Răspunde!

- Pentru că îmi place, îmi PLACE acest loc Stăpîne.

- Adică cum îți „place"?

- Lucrez în alți parametrii aici, explică HAQ. Mai buni...

- Gata! Șterge-o! Să nu te mai văd! se arătă mulțumit de explicație fără să-și bată capul prea mult. Păcat! Ar fi trebuit să se alarmeze, dar el observa altceva. Ceva nu este în ordine cu memoria sa. Parcă o ceață ciudată îi învăluia creierul și nu mai reușea să se concentreze. Dar numai din cînd în cînd. Nu s-a îngrijorat. Și-a zis că totul provine din lipsa mișcării. Era prea strîmtă nava asta. Și aceste pauze au început să se mărească treptat, dar în același timp se micșora proporțional și distanța pînă la destinație. Nu a acordat prea mare importanță pînă cînd... într-o zi...

Zbing, zdrang, bang, bum, bing, zdup, paff, zdrang, bum, paff, paff, bang, bang, bang...

Ce se întîmplase? Ce se... Nu se întîmplase nimic numai că aterizarea navei a fost impecabilă și din resturile arzînde ale navei făcute zob doar Kejing și HAQ scăpaseră nevătămați. Folosind senzorii minicyberului Kejing privea curios suprafața deșertică a planetei și tresări brusc. În același timp tresări și robotul. O ființă ciudată îi privea atent, iar în spatele ei se profila colțuroasă o navă străină. „Extratereștrii!" gîndi fericit Kejing. Au nave, deci sînt inteligenți. Dar ce face? Ce sînt semnele acelea pe nisip? Ce vrea să spună? Acum alte semne și altele... De ce nu se uită extraterestul la el? Doar el e omul! A plecat cu HAQ... Imposibil! mugi Kejing, dar nu îl auzea nimeni și nici nu avea cum să îl audă. Pentru el vorbea HAQ. El uitase să articuleze cuvintele. Încercă să își miște fotoliul, dar nici acesta nu îl mai asculta. S-a făcut noapte? E întuneric... Ce naiba se întîmplă? Se înăbuși! Aer! Nu mai poate respira! HAQ!... strigătul de groază i s-a oprit printre dinții încleștați. Extraterestul a plecat cu HAQ. A făcut o confuzie! A plecat cu robotul în loc să... Se înăbuși! Aer! A uitat să respire... Întuneric. De ce nu vede? „Idiot!" își spuse. „Am uitat să deschid ochii!" De fapt, a uitat tot. Kejing se întrebă dacă mai este OM...

- Kejing! se auzi strigat.

O ceață întunecată îl copleșea creierul treptat și își dădea seama că în următoarele secunde natura se va răzbuna. Gîndea pentru ultima oară? Posibil! Înțelegea că devenea un robot. O inversiune?

- Ordin Stăpîne! a răspuns fără să vrea mental.

- E robotul tău? Simpatic. Îmi place! Este atît de perfecționat încît la început eram tentat să cred că el este adevăratul OM.

Kejing urla de furie respirînd greu, făcînd mari eforturi pentru a se ridica în picioare. EL este omul! EL... Reușise să se ridice în genunchi privind pe nisip semnele acelea ciudate. Se transforma în robot. Mai există vreo șansă? s-a întrebat.

- Aș avea o rugăminte! Am mari probleme cu deplasarea. Obosesc prea repede. Nu vrei să mi-l împrumuți? Aș vrea să inventeze ceva capabil să îmi asigure o deplasare dependentă de voința mea, silențios, fiabil etc... E bun de ceva?

- Sigur! a răspuns HAQ. Are să execute, nu-i așa Kejing?

Ceața aceea aproape că îi inundase complet creierul, dar știa că nu este totul pierdut. Mai exista o șansă. Aceea ca extraterestul să cadă în aceeași greșeală ca el. De fapt, ExtraTereștrii știa sînt Extraordinar de Tereștri!

- Îndată Stăpîne! a răspuns.

Lucrare selecționată în cadrul concursului de proză science-fiction „POZITRONIC" 1989.

Grafica acestui număr a fost realizată de Ionuț BĂNUȚĂ

Reţetă pentru o planetă locuibilă
(Recipe for a Living Planet - 1988)

Bill VAUGHAN

Planetă locuibilă
(reţetă pentru 10 miliarde)

Compoziţie: Mai multe corpuri meteoritice în regiunea locuibilă a unei stele - îndeajuns de departe pentru a permite condensarea apei, dar suficient de aproape de stea ca să îndepărteze majoritatea hidrogenului. Totul se amestecă şi se realizează o (1) planetă. Se opreşte un planetoid de mărime mijlocie, păstrîndu-l pe o orbită accesibilă.

Se lasă planeta la răcit o jumătate de miliard de ani. Cu timpul, o crustă groasă se ridică la suprafaţă, iar pe măsură ce materialul chondritic se descompune în bioxid de carbon şi metan, se va produce o atmosferă densă. Se bate bine planeta, folosind asteroidul păstrat. Impacturile vor îndepărta excesul de crustă şi atmosferă; o execuţie corectă duce la crearea unui satelit destul de mare.

Lăsaţi planeta să se răcească pentru a doua oară. În decursul răcirii, crusta cea nouă şi subţire se întăreşte; se va forma o nouă atmosferă, iar în regiunile adîncite se vor colecta mări şi oceane. În apa lor se formează o zeamă organică; nu vă alarmaţi la apariţia ei.

Folosind mareele provocate de satelitul preparat anterior, amestecaţi fără oprire oceanele şi atmosfera, cam două miliarde de ani. Pe măsură ce oxigenul şi azotul înlocuiesc bioxidul de carbon şi metanul, atmosfera se va limpezi.

Agitaţi crusta într-una, formînd continente; din cînd în cînd, presăraţi comete şi asteroizi mici. Această variantă a mediului permite evoluţia formelor de viaţă în ecosisteme frumoase şi complexe.

Atenţie la următoarele riscuri:

- Asiguraţi-vă că planeta este suficient de mare pentru a se răci corespunzător (din practică s-a constatat că masa optimă trebuie să fie aproximativ de mărimea Pămîntului). În cazul cînd crusta nu creşte, mai adăugaţi asteroizi.

- După formarea vieţii, planeta îşi va auto-regla temperatura; dar pînă atunci trebuie urmărită cu atenţie. Nu lăsaţi oceanele să fiarbă sau să îngheţe. Dacă planeta se înfierbîntă prea tare, puteţi îndepărta puţină atmosferă, bătînd-o cu un asteroid mic. Dacă se răceşte excesiv, aţi stricat-o; reluaţi reţeta în alt sistem solar.

- O crustă prea groasă îngreunează amestecarea continentelor, şi pot să nu mai apară diferite forme de viaţă.

- Nu exageraţi cu condimentele: distrugerea prea multor forme de viaţă poate întrerupe auto-reglarea atmosferei şi oceanelor. Încercaţi să nu distrugeţi simultan mai mult de 90% din specii.

Corespunzător întreţinută, o planetă conform reţetei prezentate poate adăposti aproximativ zece miliarde de fiinţe inteligente o perioadă de timp nedefinită.

Traducerea: Mihai Dan PAVELESCU

Dan MERIŞCA

Contact

La douăzeci şi doi decembrie două mii zece, odată cu sosirea iernii astronomice, conflictul atinse punctul critic.

Retragerea ambasadelor petrecută cu o lună mai devreme, fusese urmată de întreruperea definitivă a ultimelor legături telefonice. Cufundate în muţenie, marile puteri hotărîră să arunce pe masă ultimul atu. Fu de ajuns ca doar una dintre ele să atingă butonul roşu. Contact!

Sfera de foc în care se transformă întreaga planetă deveni vizibilă de la mai mulţi parseci depărtare, un imens glob incandescent care pîrjoli orice urmă de viaţă.

Puţin timp după aceea, mesajul pluti pe aripi subeterice, învăluind întreaga planetă în mantia sa de semnale lesne descifrabile:

- Dragi fraţi de peste ani lumină, vă vorbeşte comunitatea stelară din centrul Galaxiei. Am aflat, în sfîrşit, că existaţi! Semnalul vostru a ajuns la noi! Ochii şi urechile telescoapelor noastre sînt îndreptate spre voi. Acum puteţi transmite mesajul! Vă ascultăm!